A°. 1848. N°. 137.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DONDERDAG 22 JUNI.

De prijs der Advertentiën is van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De revolutionnaire en de constitutionneele regering.

II.

Im Allgemeinen kann, meinen wir, kein verständiger Freund der politischen Freiheit ein Freund von Revolutionen seyn. Die Revolution ist dasz Gegentheil der Freiheit; sie ist gesetzwidrige Gewalt, ist Aufhebung des Gesetzes, dessen Gelten doch Bedingung der Freiheit bleibt. Andererseits aber wird jeder muthige Mann doch anerkennen, dasz unfreie Gewalt nöthigen Falls mit Gewalt zu vertreiben ist, dasz oftmals die Revolution der Freiheit erst den Weg bahnen muszte und dasz es dann fur die Freunde der Freiheit nur darauf noch ankommt, den neuen gesetzlichen Zustand möglichst bald wieder an die Stelle des revolutionären treten zu lassen.

(*Köln. Zeit.* van 9 juni ll.)

Wij hebben in ons vorig artikel beproefd te betoogen, dat met eene absolute of revolutionnaire regering, de vrijheid van het individu onbestaanbaar is. Wij hebben als eene der nadeelen der revolutionnaire regering opgenoemd, *de tyrannie der meerderheid*. Maar is ook niet de constitutionneele regering, de regering der meerderheid? Moet ook de constitutionneele regering niet regeren naar den wil des volks, uitgedrukt door de vertegenwoordiging, en onder den invloed der publieke opinie?

Het antwoord op deze vragen verschilt zeer naarmate van den zin dien men in de vragen legt. Ja, de constitutionneele regering regeert onder den indruk der publieke opinie; de vertegenwoordiging is daar om haar omtrent de gevoelens van het volk voor te lichten en de vertegenwoordiging zelve is het orgaan door hetwelk het volk die gevoelens kenbaar maakt. Maar — en hierin onderscheidt de constitutionneele regering zich van de revolutionnaire — in eenen constitutionneelen staat regeert men altijd volgens de *wet*, niet omdat het de *meerderheid* wil, maar omdat het een regt is, *wettig* verkregen en door de *wet* geregeld en die wet is een regel, gesteld niet naar den gril van het oogenblik en het volgend oogenblik weder ter zijde gesteld, maar, na een rijp onderzoek en kalm overleg, tot stand gebragt en ontstaan uit beredeneerde overtuiging.

In eenen constitutionneelen staat is de regering eene magt, niet tegenover het volk maar die een zelfstandig bestaan, een eigen stelsel, bijzondere regten en verpligtingen heeft. De regering in eenen constitutionneelen staat mag dan ook, wanneer haar inzigt van dat der vertegenwoordiging verschilt, haar gevoelen niet, zoolang zij niet van het tegendeel overtuigd is, aan dat der mederegerende magt ten offer brengen. Beide zijn zij vertegenwoordigende, *geconstitueerde*, (niet uit *eigen* of *goddelijk* regt bestaande) magten; indien geene der partijen de andere tot hare meening kan overhalen, moet de magt van welke zij beide hun gezag ontleenen, den strijd beslissen. Dit geschiedt, in alle constitutionneele staten door middel van het grondwettig regt van ontbinding. Het volk beslist in het hoogste resort, door middel zijner vertegenwoordigers, wier onbeperkte volmagt hier in een speciaal mandaat wordt veranderd.

Wat moet de constitutionneele regering doen, wanneer het geschil tegen haar is uitgewezen? Zij moet aftreden. Men ontbindt geene vertegenwoordiging dan wanneer het eene quaestie van *beginselen* raakt. En wanneer de natie niet langer aan het *beginsel* harer regering gelooft, is dit een blijk, dat de regering de natie *vooruit* of *ten achteren* is. In beide gevallen is zij niet op hare plaats. Men regeert eene natie zoo min goed wanneer men haar naar *toekomstige* behoeften regeert, als wanneer men haar regeert naar de behoeften van een tijdvak dat *voorbij* is. De regering kan niet aanblijven, om tweederlei reden: 1o. omdat zij zich zelve demoraliseert wanneer zij maatregelen voordraagt, van welker nut men weet dat zij niet overtuigd is; 2o. omdat zij, aanblijvende, niet meer als eene zelfstandige, naar eigene overtuiging handelende magt optreedt, maar alleen als de kantoorbediende of klerk van het Souvereine Volk, dat haar zijnen wil heeft kenbaar gemaakt. En het zou des te gevaarlijker zijn, omdat in zulk een geval, de regering ook niet de *verantwoordelijkheid* van den maatregel kan dragen, dien het volk bevolen heeft. Indien het blijkt dat de regering gelijk had, dat de maatregel schadelijk en nadeelig was, zoo is er niemand op wien men de schade of het nadeel kan verhalen. De regering is gedekt door de oppermagtige beslissing van het Souvereine Volk.

In eenen constitutionneelen staat moet men aan de mederegering van het volk eene wijde speelruimte laten en het stemregt op eenen zeer breeden grondslag vestigen. Niet omdat de gevoelens van het meerendeel der natie altijd de juiste zijn, niet omdat dit het rigtsnoer is waarnaar de regering zich rigten moet, niet omdat de vertegenwoordiging het steeds aan het regte einde heeft, maar omdat er elke regering ten hoogste aan gelegen is, immer op de hoogte der publieke opinie te blijven, omdat zij niet alleen de goede, de juiste inzigten, maar ook de valsche en verkeerde moet leeren kennen, om ze te bestrijden en te ontzenuwen. De vertegenwoordiging moet een getrouw afbeeldsel zijn van den toestand, van de denkwijze en meeningen der natie, of de regering geraakt op het dwaalspoor. Men heeft er een voorbeeld van gezien aan Frankrijk. Men sloot zorgvuldig de »blinde en vijandige »hartstogten" (zoo als het heette) buiten de Kamer en wat was er het gevolg van? Dat zij zich hoe langer zoo dieper in de gemoederen des volks nestelden, in zijn hart wortel schoten omdat hij ze nooit hoorde *wederleggen*, en ten laatste, toen de krater zijnen mond opende, zag de regering dat zij zich met hare Kamermeerderheid hoe langer zoo meer van het volk verwijderd en op een eiland afgesloten had; dat zij en het volk elkander vreemd waren geworden en elkander niet meer verstonden.

Kan men iets ongerijmders uitdenken! Door de valsche, de verkeerde, de kwaadwillige hartstogten uit de vertegenwoordiging te bannen hebt gij ze daarom uitgeroeid? Ziet gij niet, dat gij hen nu juist in de hand hebt gewerkt? dat gij hun de baan vrij hebt gelaten door uw hooghartig en dom-versmadend stilzwijgen? Armzalige, erbarmelijke politiek! Kortzigtige staatkunde! Neen; integendeel, in het volle licht der parlementaire discussie moet gij ze brengen; daag ze uit hunne stellingen tegen de uwe te verdedigen; verpletter hen door de kracht uwer argumenten; geesel hen met den bijtenden spot uwer aanmerkingen; vernietig hen onder het overwigt uwer zedelijke meerderheid. Kunt gij of durft gij dit niet, zoo deugt gij niet voor regering. Alleen op de meerderheid van kennis en talent kan uwe heerschappij gevestigd zijn. Overtuig ons of treed af. Alleen door overtuiging vestigt men krachtige regeringen en krachtige natiën.

Om zoo te regeren moet men niet doen gelijk de »vaderlijke" en de »ridderlijke" plegen te doen. Men moet in zijnen raad de helderste koppen, de uitmuntendste verstanden, de schitterendste talenten des lands roepen; niet in de uitdragers-winkels gaan snuffelen en de achterbuurtjes doorzoeken, of er ook nog hier of daar het een of ander potstukje of onbegrepen politiek genie opgeschommeld kan worden, waarmede men het wel

voor een prijsje kan vinden. Men moet geene oude doove generaals tot diplomaten improviseren, of voor de diplomatie . . . . . violen laten zorgen. De constitutioneele regering moet eene aristocratie zijn, in den *waren* zin des woords. Eene aristocratie niet van geld, niet van geboorte maar van kunde en talent. Men moet de regering zóó hoog stellen, dat het niemand vernedert voor haar te buigen, omdat men buigt voor hetgeen elk mensch — willens of onwillens — gevoelt: het overwigt der zedelijke meerderheid.

Onder eene constitutioneele regering alléén kan men *vrij* zijn; omdat de constitutioneele regering nooit hare meening *opdringt;* omdat de constitutioneele regering alleen de heerschappij der *wet*, der uit beredeneerde *overtuiging* ontstane wet, erkent en huldigt. Het is vooral in onze dagen van belang zich hieraan vast te houden; want als men het reddend stuk hout niet stevig vastgrijpt, loopt men groot gevaar door den orkaan medegevoerd en in den revolutionnairen maalstroom verzwolgen te worden. Twee dingen houde men in het oog: dat een revolutionnair evenzeer absolutist is als een absolutist revolutionnair.

Buitenlandsche berigten.

HONGARIJE.

Pesth, 12 juni. Hier heeft in den afgeloopen nacht eene militaire muiterij plaats gehad. Reeds sedert eenige weken trachtte de camarilla, wie het hindert, dat de Hongaren en Italianen met elkander in goede verstandhouding leven, eene botsing te weeg te brengen tusschen de burgers en het Italiaansche regiment *Ceccopieri*, dat hier in bezetting ligt, en welks officieren meest Illyriërs zijn. De officieren hitsten de soldaten tegen de vrijwilligers der nationale garde op, die nog niet gewapend zijn; maar in dezelfde kazerne als de Italianen verblijf houden. Gisteren begon een' Italiaan met een' vrijwilliger te twisten en stak twee vrijwilligers in den arm; toen hij gearresteerd werd, overvielen de Italianen de vrijwilligers en schoten zelfs uit de vensters op hen. De alarmklok werd geluid en appèl geslagen. Eene groote menigte verzamelde zich bij de kazerne. De poorten waren gesloten, en daar binnen bleef het gevecht aanhouden, terwijl de Italianen op de weerlooze menigte schoten. Een gedeelte van het Italiaansche regiment, dat in eene andere kazerne lag, werd ontwapend. Twee Hongaarsche regimenten rukten met geschut op naar de invalidenkazerne, waar de strijd plaats had. De poort werd spoedig geopend en de Hongaarsche militairen bezetten de kazerne. De minister van Oorlog werd daarbij bijna door twee kogels doorboord. Onmiddellijk begon het onderzoek. De helft der Italianen gaf zich over, twee kompagnien bleven echter langen tijd weigeren; doch bedreigd wordende tot den laatsten dood geschoten te worden, gaven zij toe. De nationale garde was intusschen opgerukt. De straten werden verlicht. Het volk wilde tegen de kazerne barricaden oprigten, en eenige Italiaansche soldaten, die in zijne handen vielen, werden vreeselijk mishandeld. Omstreeks 1 ure des morgens waren de straten echter geruimd, en de militairen zorgden voor het herstel der rust. Door de duisternis, die in de kazerne heerschte, is het ongeluk niet zoo groot als het had kunnen zijn. Er zijn slechts 20 vrijwilligers gewond, waarvan drie reeds zijn gestorven.

De ministers hebben zich naar het paleis der Invaliden begeven en de vrijwilligers aangemaand hun pligt na te komen, en alles na te laten wat eene heillooze botsing zou kunnen doen ontstaan. Tot handhaving der orde heeft de minister van Binnenlandsche Zaken de volgende bevelen uitgevaardigd: 1o. Geene buitenlanders mogen zich in de stad ophouden. 2o. Alle eigenaars van huizen moeten den stand, naam en doel van het verblijf der zich bij hen bevindende buitenlanders opgeven. Zonder bewijs van verblijf zal iedereen kunnen worden gearresteerd; aankomende vreemdelingen mogen niet afstappen, dan na vertoon hunner passen. Alle openbare plaatsen moeten ten 9 ure gesloten zijn.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 18 juni. In Weenen houden op dit oogenblik de gebeurtenissen te Praag de aandacht uitsluitend bezig. Uit Innspruck is daarenboven een berigt van het hoogste gewigt ontvangen. De camarilla zoude nog niet overwonnen zijn en de Keizer weder onder den vorigen verderfelijken invloed staan. Deze tijding is onverwacht, bijna ongeloofelijk; doch zij wordt van verschillende kanten herhaald. De *Oesterr. Ztg.* b. v. meldt uit Innspruck: »Van wel onderrigte personen verneem ik, dat Z. M. de Keizer niet zoo spoedig naar Weenen zal terugkeeren. Nog altijd gelooven eenige hem omringende personen, dat zijn geheiligde persoon in uwe hoofdstad niet genoegzaam gewaarborgd is. Dit is een groot ongeluk; want welk een indruk zal het maken, wanneer het bevestigd wordt dat de belofte des Keizers, den constituërenden rijksdag in Weenen te openen en vervolgens aan zijne getrouwe Hongaren in Buda-Pesth een bezoek te brengen, niet wordt nagekomen. Het plan voor de reis des Keizers was reeds gereed, de dagen van de afreis en het oponthoud in Salzburg, Linz en Weenen naauwkeurig bepaald — en nu is alles weder verijdeld. De welgezinden hopen nu alles van den invloed van graaf *Stadion*. Moge deze zich met Aartshertog *Johann*, *Wessenberg* en *Dobblhoff* vereenigen om de onzalige vrouwen-heerschappij, welke Oostenrijk aan den rand des afgronds brengen moet, te doen eindigen." — Een correspondent der *Allgem. Ztg.* bevestigt dit. »Het veranderde besluit des Keizers," zegt hij, »is vooral aan den invloed van aanzienlijke vrouwen toe te schrijven. De moedige en waardige vertoogen van Batthianyi waren vruchteloos. Van Innspruck ontvangen wij tevens het berigt, dat de Keizer ongesteld is. Staat dit berigt misschien met het veranderde besluit in verband."

— De bladen van geheel oostelijk Duitschland zijn met berigten uit Praag opgevuld. Uit de menigte nieuwe bijzonderheden omtrent den eersten dag van den strijd deelen wij het volgende mede: »Toen de gemalin van Prins *Windischgrätz* zoo even op eene verraderlijke wijze doodgeschoten was, begaf zich de Prins zelf onder de menigte en zeide: »Mijne Heeren! Wanneer gij mij, omdat ik een aristocraat ben, een charivari wilt brengen, zoo gaat voor mijn paleis en handelt daar naar welgevallen. Ik wil u zelfs eene wacht medegeven, opdat gij niet gestoord moogt worden in uwe bezigheden. Wanneer gij echter voornemens zijt, dewijl ik kommandant van Praag ben, eene demonstratie tegen mij te doen, dan zeg ik u dat ik zulk een' stap met alle mij ten dienste staande middelen zal te keer gaan. Mijne gemalin ligt reeds als lijk boven, en toch spreek ik woorden van vrede tot u. Mijne Heeren! dwingt mij niet tot gestrengheid." In plaats van eenig antwoord te geven, werd de Prins door twee Czechen aangegrepen en naar den naasten lantaarnpaal gesleept, waar men reeds een' strop in gereedheid hield. Daar echter de soldaten op hetzelfde oogenblik met gevelde bajonet tusschen de menigte drongen, werd hij in weinige oogenblikken bevrijd."

Weenen, 16 juni. De *Wiener Ztg.* deelt in haar officiëel gedeelte het volgende mede: »In den loop van den dag van gisteren heeft het ministerie slechts een telegraphisch berigt ontvangen van den burgemeester uit Praag, volgens hetwelk die stad, sedert 8 ure des morgens, gebombardeerd werd en de gemeenschap met het presidents-gebouw afgesneden is. Het ministerie heeft den generaal der kavallerie, graaf *Mensdorff*, en den hofraad *Klizansky* reeds eventuëele bevelen gegeven, en verwacht met elk oogenblik de tijding en de voorslagen der afgezonden commissarissen, welke gemagtigd zijn, onmiddelijk de vereischte maatregelen ter herstelling der rust te nemen."

Latere berigten uit Praag, over Leipzig ontvangen, loopen tot den 16den dezer des ochtends vroeg. Blijkens dezelve was op den 14den graaf *Mensdorf* uit Weenen aangekomen, om het opperbevel over te nemen, daar de Bohemers nu eenmaal tegen *Windisch-Grätz* een' onverzoenlijken haat opgevat schenen te hebben. Maar de hoop, dat door hem de rust hersteld zoude worden, was ijdel, van tijd tot tijd werd de strijd vernieuwd, en kreeg de Czechische partij de geheele Altstadt in handen. Prins *Windisch-Grätz* moest met de militairen de stad verlaten, en stelde zich op de bergen in slagorde, om van daar de stad te beschieten. De Lorenzoberg, de Marienschans, de Ziskaberg werden met kanonnen bezet, en zo opende zich een ontzettend vuur op het Clementinum, het Carolinum en Therenanum en op de geheele Altstadt. Wat van dit oogenblik af gebeurd is, kan nog niet met juistheid worden medegedeeld; men hoopte echter, dat de stad van de Czechische partij bevrijd zoude worden. De graaf *Franz Thun*, die vroeger die partij genegen was, moest zijn behoud in de vlugt zoeken. Het gelukte hem, om, door het afscheren van zijn baard en in de kleeding van liverei-bediende, langs het Karolinersdal te ontvlugten. Vreeselijk zijn de gruwelen sedert gepleegd. Zoo werd een papierhandelaar, *Wilhelm Weiss*, in den waren zin des woords gekruisigd. Hij had als nationale garde twee studenten dood geschoten; daarop brak men zijn huis af en nagelde hem zelven aan de bindten der vensters vast. Praag was ontzettend verwoest en in vele straten is niet één huis van het bombardement verschoond gebleven.

Triëst, 13 juni. Gisteren avond ten 7 ure bragt een parlementair der vijandelijke vloot de notificatie aan van de *blokkade van de haven dezer stad.* Zij is gedagteekend van den 8sten en onderteekend door de admiralen *Bua* en *Albini*. In dit stuk verklaren zij, dat zij voornemens waren Triëst niet vijandelijk te behandelen, omdat die stad eene handelsstad was; maar dat zij zich thans genoopt zien, — naardien Triëst ook de functie van oorlogsplaats heeft aanvaard, vooral omdat het tot middenpunt strekt voor tegen de kusten van Venetië gerigte vijandelij den — de haven en de reede van Triëst in van blokkade te verklaren voor alle schepen o Oostenrijksche vlag, beginnende van den 15den zer maand, terwijl zij het begin der blokkade alle andere vlaggen op den 15den juli eerstkom vaststellen.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 juni. Nopens de te Nimes, Toulo Foix, St. Etienne en Gueret voorgevallen ern onlusten vermeent men nog de volgende bijzonderh den. De bloedigste zijn te Gueret voorgevallen. daaromtrent ontvangen bijzonderheden komen hier neder: Te Abun was maandag aan den vrijheid boom een plakkaat gehecht, met den dood bed gende hen, die de belasting van 45 c. betalen ten. De gendarmerie heeft eenige arrestatiën werkstelligd. Den volgenden dag werd te Gu alarm geslagen, daar het gerucht liep, dat de woners van Abun naar de stad oprukten, om gevangenen te bevrijden. Eene deputatie werd de prefectuur toegelaten en diende een ultimat in, houdende eisch, om binnen één uur de gev genen te bevrijden. Toen de oproerlingen de stad n naderden, trok de nationale garde uit, gevolgd door gendarmes en de linietroepen. De opstandelingen derden met geweren en hooivorken gewapend. weerwil van de aanmaning der regering en welgezinde burgers drongen zij door en begonnen vuren. De nationale garde beantwoordde het vuu waardoor velen sneuvelden. De kavallerie en g darmerie dreven de opstandelingen verder uite De nacht liep rustig af, hoewel in de plattelan gemeenten de alarmklok luidde. Alle boeren had zich vereenigd en waren met zeisen, dolken, piek en hooivorken gewapend. Dreigende kreten werd aangeheven tegen hen, die de belasting van 45 c. mo ten betalen. Eenige personen, die tot de commun tische club van Limoges behoorden, ruiden de m nigte op, om op de stad aan te rukken, en alleen do de tusschenkomst der pastoors en hunne belofte dat de belasting zou worden ingetrokken, zijn boeren uiteengegaan, doch stellen zich voor den 17d wanneer het te Gueret marktdag is, den aanval hervatten. De grootste gisting blijft heerschen. nationale garde en de troepen staan onder de wape nen. Uit Limoges en Chateauroux is versterking aa gekomen. De houding der boeren blijft onrustwek kend. Algemeen is men van meening, dat de be lasting niet zal kunnen worden betaald; de prefec heeft om instructiën geschreven en inmiddels bevele gegeven, om met de inning niet voort te gaan. Op d nationale garde kan niet veel worden gerekend. Z herhaald gedurig op hare medeburgers niet te kunnen schieten, die haar toeroepen: wij sterven van honger en kunnen geene buitengewone belastingen betalen. Men blijft zeer ongerust den 17den te gemoet zien.

Ook te Nimes hebben ernstige woelingen plaats gegrepen, die tot eene godsdienstige quaestie zijn ontaard. Een protestant en een katholijk met elkander handgemeen zijnde geraakt, namen hunne geloofsgenooten voor hen partij; groepen vormden zich en stonden dreigend tegenover elkander; het gezag der overheid werd miskend. De politie werd met steenen geworpen; zelfs werd op haar gevuurd. Onmiddellijk zijn de nationale garde en de troepen onder de wapenen gekomen, de stad is door de militairen bezet; sterke patrouilles doorkruisten de straten en dreven de zamenscholingen uiteen. De rust is op die wijze gehandhaafd. Volgens den *Courrier du Gard* zou de twist, die tot deze woelingen aanleiding gaf, geheel personeel en aan alle godsdienstig verschil vreemd zijn.

Binnenlandsche Berigten.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 20 juni.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, welke door alle de ministers, met uitzondering van den minister *Luzac*, die afwezig is, wordt bijgewoond, is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van twaalf wetsontwerpen tot herziening der grondwet, vergezeld van memoriën tot toelichting. — Wordt besloten deze ontwerpen te verzenden aan de afdeelingen der maanden maart en april, die vroeger de 27 ontwerpen onderzochten.

Nog is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot afschaffing der straffen van geesseling en brandmerk. — Verzending aan de afdeelingen.

Aan de Kamer is mededeeling gedaan van onderscheidene stukken en missives, die sedert de laatste vergadering zijn ingekomen, onder anderen is ontvangen eene missive van den heer *Beerenbroek*, die verzoekt om, uit hoofde der hem opgedragene betrekking van 's Konings commissaris voor de Duitsche Bondszaken in Limburg, te worden ontslagen als lid van de commissie tot de verzoekschriften. Aan dat verzoek wordt voldaan, en dienvolgens is de heer *Storm van 's Gravesande* in zijne plaats tot lid dier commissie benoemd.

Wordt mededeeling gedaan van een zeer groot ingekomen verzoekschriften, zoowel *voor* als *tegen* de

meeste der hoofdbeginselen van het ontwerp der gewijzigde grondwet, dat door staatscommissie in april jl. aan den Koning werd aangeboden.

De voorlezing dier lijst heeft ruim een half uur geduurd. — Alle deze adressen worden aan de daartoe bestemde commissie gezonden, die daarop nader verslag zal doen.

Onder de ingekomen stukken merkt men op eene missive van den tijdelijken minister van Finantiën, waarbij mededeeling wordt gedaan van eene op rijks kosten vervaardigde algemeene statistiek van den handel en de scheepvaart, over den jare 1846. — Plaatsing in de boekerij.

De voorzitter geeft kennis dat tot rapporteurs over het ontwerp tot indiensthouding van de manschappen der ligting van de nationale militie over 1843, zijn benoemd, de heeren: *Enschedé*, *Hooft*, *van Panhuys*, *Gevers* en *van Rosenthal*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

— Heden avond ten 7½ ure is de eerste nieuwe haring alhier aangekomen, en zijn daarvan onmiddelijk de gewone geschenken aan Z. M. en aan de leden der koninklijke familie gedaan.

De eerste jager heeft te Vlaardingen aangebragt 93 ton, waarvan de helft maatjes en de andere helft volle. De prijs was ƒ 700 per ton.

Arnhem, 23 *juni*. Van Zutphen is den 18den dezer aan de Tweede Kamer eene petitie ingediend, voorzien van 226 handteekeningen, en waarin voornamelijk wordt gevraagd: vrijheid van godsdienst; regelmatige verdeeling van ambten; volledige vrijheid tot het geven van onderwijs en het vestigen als onderwijzer ter plaatse waar men verkiest, door diegenen, welke bewijzen van bekwaamheid en zedelijk gedrag hebben afgelegd; opheffing van het placet; vrijheid van vereeniging; regtstreeksche verkiezingen zoo voor de vertegenwoordiging, als voor provinciaal en plaatselijk bestuur; vrijheid van drukpers; openbaarheid der zittingen van de Provinciale Staten; onmiddellijk bijeenkomen der Dubbele Kamer, en het zoo spoedig mogelijk in werking stellen der nieuwe grondwet.

Een soortgelijk adres circuleert in de gemeenten Brummen, Baak, Hengelo, Vorden, Ruurlo, Groenlo, Busloo en Twello.

ARNHEM, 23 *juni*.

In het buitengewoon nommer van het *Bijblad* dat heden ochtend aan de geabonneerden is geworden hebben wij reeds het geheele nieuwe *ontwerp van gewijzigde grondwet* in extenso medegedeeld. Voor de niet-geabonneerden op het *Bijblad* deelen wij het in het Bijvoegsel op onze courant mede. De voornaamste bepalingen zijn als volgt:

Art. 15 bevat het regt der ingezetenen tot vereeniging en vergadering, behoudens eene wet, de uitoefening daarvan regelende in het belang der openbare vrede.

De Staten-Generaal blijven in twee Kamers gesplitst; doch in de zamenstelling dezer Kamers zijn aanmerkelijke wijzigingen gemaakt.

De regering heeft zich voor de regtstreeksche verkiezingen verklaard.

Bij de nieuwe bepalingen, omtrent de koloniën is het uitzigt gelaten om door wetten, hier te lande te maken, eenige onderwerpen, daarvoor vatbaar te regelen.

De benoeming van de leden van den Hoogen Raad zal, zonder voordragt, regtstreeks door den koning geschieden.

Eene bepaling wordt opgenomen, waarbij de verbindtenissen van den Staat jegens zijne schuldeischers wordt gewaarborgd.

De vrijheid van godsdienst wordt gewaarborgd; in den regel is alle openbare godsdienst-oefening alleen toegelaten binnen gebouwen en besloten plaatsen, terwijl alleen daar, waar zulks thans naar de wetten en reglementen in gebruik is, de godsdienstoefening ook buiten de gebouwen is geoorloofd.

Terwijl de regering aan de eene zijde gehoor heeft gegeven aan de wenschen van hen, die verzekering verlangden tegen alle botsing tusschen de onderscheidene kerkgenootschappen, zij heeft van de andere zijde den eisch afgewezen om aan andersdenkenden eene voorloopige censuur op te leggen, welke geheel in strijd is met alle overige beginselen der grondwet, en een wapen zoude zijn in handen van de regering, waarmede zij zich wel zou kunnen kwetsen, maar niet verdedigen.

De Koning waakt, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den staat.

De inrigting van het onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door de wet geregeld.

St. George d'Elmina, 30 *april*. De Koning van *Apolonia* heeft in den laatsten tijd op nieuw blijken van zijn wreed en woest karakter gegeven. Hij heeft onlangs de Caboceër (opperhoofd) van het krom (dorp) Habet, behoorende onder Assinée, doch gelegen aan zijnen kant van de Assineesche rivier, weten om te koopen tot vermoording van den Assineeschen kommandant, zijnde een koopman. Deze heeft zich door den Caboceër doen bepraten, hem te bezoeken, waarop hij bij het oversteken der rivier met vijf Goereesche negers in de boot is gefusilleerd. De Caboceër heeft de epauletten die genoemde Franschman toen als kommandant droeg, den Appolonischen vorst, *Rivakoe Aka*, ten bewijze zijner verrigting toegezonden. De kommandant der Fransche oorlogstoomboot *Narval*, die later te Assinée arriveerde en de zaak vernam, heeft het krom Habat doen verbranden, terwijl de bevolking als naar gewoonte, zich in het bosch geretireerd heeft. Na deze verrigtingen is dezelve naar Groot-Bassam gestoomd; alwaar eene quaestie hangende was, tusschen de aldaar gevestigde factory en zeker krom, acht mijlen opwaarts de rivier, omdat deze den terugkeer der kano's belette, die hun goederen hadden aangevoerd. Eene sloep met een dertigtal bemanning is onder geleide van eene gewapende barkas de rivier opgeroeid, om eene landing te beproeven, doch ter plaatse gekomen, vond men een' zoodanigen tegenstand, dat er aan geen landen te denken was en de sloep, onder dekking van de barkas, weder naar het schip heeft moeten terugkeeren. De kommandant van de Fransche oorlogbrik *Panthère*, die in deze expeditie met deszelfs bodem geassisteerd had, vermeende, dat uit Europa eene magt zal moeten gezonden worden, om deze vijandige en krijgshaftige bevolking tot rede te brengen. Onze gouverneur *van der Eb*, onlangs te Axim zijnde, is ooggetuige geweest, hoe de Appoloniërs met gewapende kano's onze vreedzame Aximsche visschers in zee overvielen, waarvan er, volgens later bekomen rapport, 15 zijn gevangen genomen of misschien vermoord. De Engelsche gouverneur *Winniet* heeft het eindelijk op zich genomen, dit onder zijne regering behoorende roof en moordziek tuig, eens eene les te geven, tot welk doel hij den 23sten passato met de oorlogschoener *Dolphin*, naar Axim is gestevend, benevens het Engelsche particuliere brikschip *Governor Maclean*, die de militairen en provisiën aan boord voerde. Den 24sten is de heer *T. Swanzy*, koopman, met de zoogenaamde 1e divisie en den 28sten de heer *B. Crueshank* en *Juger* met de 2de divisie negers hier doorgekomen en derwaarts getrokken, om zich ten getale van 5000 man te vereenigen. Van onze zijde is alle assistentie aangeboden, doch tot nog toe beleefdelijk van de hand gewezen. Voorzorgshalve is ons fort St. Anthony met militairen bezet en is de dr. *Boomsma* derwaarts gedirigeerd. Volgens bepaling zoude laatstleden donderdag, 6 dezer, de operatien aanvangen. Geruchten beweren, dat de Appoloniërs reeds in groote magt aan de 1ste rivier nabij Axim-Ancober, ook Slangen-rivier genaamd, gelegerd waren. Men had van dezen politieken neger-vorst verwacht, dat hij zich eerst zoude vertoonen, wanneer de Engelsche negerbenden de tweede rivier, *Eboe-Masoe*, waren overgetrokken, hebbende hij het alsdan in de magt, de geheele kolonnen af te sluiten.

Wij zien met belangstelling de eerstvolgende tijding te gemoet en verwachten nog stellig eenige assistentie te zullen moeten geven, daar Koning *Rivakoe Aka* er de man niet naar is, om zich zoo bedaard maar te laten inpakken. Het scheen ook het Engelsche neger-volk te bevreemden, dat er van onze zijde geene beweging plaats greep, waar zij volgens hunne uitlating op gerekend hadden. Wanneer dit zoo is, is het eene geduchte misrekening, kunnende wij wel het dubbele hunner magt van en met hier tot en met Axim te wapen te brengen, zoo niet het drievoud. (*N. R. C.*)

Mengelwerk.

Varia.

De Nederlandsche regering, of, wat men de Nederlandsche regering noemt, schijnt zich de politiek des Oostenrijkschen bestuurs, of van wat, sints de Weener revolutie, onder den naam van Oostenrijksch bestuur doorgaat, tot voorbeeld te hebben gekozen: Volop beloven, niets volvoeren. Wat is er sedert den 15den maart, waarop eene verandering van regeringsstelsel werd aangekondigd, niet al beloofd? en wat is er sedert den dag der SCHIMMELPENNINCKS-*verkondiging*, het was, geloof ik, de 25ste maart, geschied?

Belagchelijk verschrikt door een groenmarktstandje, of wel zich het gepeupel tot vriend willende maken, begon men met vermindering van belasting op het gemaal en geslagt te beloven. Welnu, wat is er van die beloofte volvoerd? niets is er van volvoerd. En nogtans zijn er sedert dien tijd drie maanden verloopen. Evenwel zouden dan toch drie maanden wel toereikend geweest zijn — ware het met de beloofte ernst geweest — om eene belasting af te schaffen of te verligten. Maar, het volk joelde niet meer op straat; de lafhartige schrik was voorbij en de belofte is . . . . waar de overige duizend en eene beloften zijn.

Van de beloofde verligting der belasting op het gemaal en geslagt kwam dus tot nog toe niets, en zal vermoedelijk ook vooreerst niets komen . . . . dan andere beloften.

Daarentegen kunnen de bevoorregte oligarchen zich verheugen dat er van de beloofde bezuinigingen in het staatsbestuur evenmin gekomen is. Niets hoegenaamd nog is er bezuinigd! Zelfs geen op staatskosten te drukken woordenpraal; want wij hebben een van burgerzin overvloeijend programma DONKER CURTIUS zien ontrollen, waarvan almede geene letter in uitvoering werd gebragt. Even rijk bezoldigde als nuttelooze diplomaten, b. v., die men elken dag hadde kunnen terugroepen en door bekwame zaakgelastigden vervangen; zitten nog altijd even glanzend bij de vreemde hoven op derzelver ruïnen, en vertegenwoordigen er ons met even veel succès! Zoo wordt voortdurend ongeveer een tonne gouds jaarlijks verspild. Wel verre van, in den regel, onze gezanten door zaakgelastigden te doen vervangen, behouden *wij* uitzonderingsgewijze *gezanten*, waar schier alle andere mogendheden de hunne door zaakgelastigden doen vervangen. Terwijl, na de Fransche omwenteling, de diplomatie van Rusland, Pruisen, Oostenrijk te Parijs aan *zaakgelastigden* werd opgedragen, behielden wij er eenen *gezant* à ƒ 30,000 's jaars. Te Londen daarentegen schenen wij er zeer goed eenen in de hagchelijkste omstandigheden te kunnen missen; gedurende de SCHIMMELPENNINCK-*vertooning* bleef de prebende des pluimgraafs zes weken lang vacant. Te Brussel heeft thans hetzelfde schandaal in nog grooter mate plaats; baron BENTINCK's prebende blijft er aan den jongsten en onbekendsten onzer secretarissen van legatie en aan eenen minderjarigen attaché overgelaten! *Zoo* wordt er in het Nederlandsch staatsbestuur bezuinigd en verbeterd!

Hoe opregt het, overigens, met spoedige invoering der grondwetsveranderingen gemeend is, kan men afmeten naar den spoed waarmede het ministerie, telkens uit ander personeel zamengesteld, die aan de Staten-Generaal voordraagt. De leden der Tweede Kamer, die reeds tot algemeene ergernis, met eene maand vacantie naar huis werden gezonden, verkregen daarop nog eene nadere verlofsverlenging tot op den 20sten dezer; en verhoedt men dat, ook bij eventueele aanneming der herzienings-ontwerpen door de beide Kamers, de Staten der provinciën nog in hunne gewone zitting zouden kunnen geroepen worden om de leden der dubbele Kamer te benoemen. In allen geval wordt dus eene *latere* bijeenkomst der Provinciale Staten noodig; hetgeen niet anders dan nieuwe vertraging ten gevolge hebben kan. In het gemeene leven, heet men eene dergelijke taktiek: *iets op de lange baan schuiven.*

Dit verhindert echter niet dat het landskind dagelijks naar zijne societeit kuijert om in de courant te gaan zien hoe het met zijne staatshervorming gaat, en er bedaard standvastig om voortpetitionneert.

Wel, manlief, vraagt hem de vrouw bij zijne tehuiskomst, is er nu eenige verbetering daargesteld, eenige bezuiniging ingevoerd, eenige belasting verligt?

Neen, kind; nog niet. 'k Zal weder eens moeten petitionneren! de heer DONKER is vermoedelijk nog niet genoeg ingelicht omtrent de algemeene wenschen en behoeften.

Ja, man; petitionneer nog eens ernstig; want waarlijk, 't kan er met de belastingen niet langer door. Onze inkomsten verminderen dagelijks; zijne uitmergelende belasting betalen, viel altoos zwaar, maar weldra zal het onmogelijk zijn, tenzij wij van droog brood en water gaan leven.

't Is waar vrouw, geef mij papier en inkt; — Bedenkt, bedenkt, mannen van bedrog of vertraging, die Nederland bestuurt, bedenkt dat alle geduld ten einde loopt, en dat zelfs de goede Oostenrijker het eindeloos wachten moede werd, en, in stede van papier en inkt, kruid en kogels gevraagd heeft.

Verwaande domheid! hebben u de buitenlandsche voorvallen nog geene wijsheid geleerd? Blijft gij voor voorbeelden blind? Zaagt gij het niet, hoe de Koning der Franschen verjaagd werd, omdat hij de nationale gevoelens versmaadde en de gevraagde hervorming afwees? Hoe de Koning van Pruisen *gedwongen* werd het driedubbel te bewilligen van hetgeen hij, een jaar vroeger vrijwillig had kunnen *schenken*? Hoe de Keizer van Oostenrijk, ten gevolge van zijn eindeloos vertragen der bewilligde hervormingen, zijne hoofdstad moest ontvlieden? Zijn al de voorbeelden voor u verloren? Wilt gij ons land volstrekt dezelfde buitensporigheden, dezelfde regeringloosheid berokkenen? Of verbeeldt gij u, dat gij alleen weet te berekenen welke droppel den beker zal doen overloopen?

O, er is nog geen nood, zegt gij, en haalt de schouders op. Maar werd er niet evenéens gesproken, werden er niet evenéens schouders opgehaald te Parijs, daags voor de bestorming der Tuileriën, te Weenen daags voor den val van METTERNICH, te Berlijn daags voor dat de Koning, blootshoofds, de gesneuvelde opstandelingen, voor zijne oogen moest zien voorbijvoeren?

Maar gij wilt den storm voorkomen — zegt gij; — gij overlegt slechts hoe gij zulks, het goedkoopst voor u, doen zult. Ja, gij overlegt, en blijft overleggen totdat de storm u plotseling overvallen en ter neder werpen zal.

Gezeten burgers, zult gij de verwaten verblindheid uwer zoogenaamde bestuurders lijdzaam blijven toezien? Bedenkt dat u alsdan het lot der gezeten burgers van Parijs, van Weenen en Berlijn verbeidt.

De Augsburger *Allgemeinne Zeitung* leverde in een harer laatste nommers, weder een zeer juist correspondentie-artikel omtrent Nederland, gedagteekend *van den Nederrijn*, 9 *juni*. Men leest er namelijk: »Het ministerie is nog steeds onvolledig; »want de minister van Koloniën ontbreekt nog. Met »veel moeite en ter naauwernood vond men eenen »minister van Finantiën in den persoon van eenen »heer VAN BOSSE, die, lang daartoe gedrongen, ein»delijk besloot het departement te aanvaarden. Ook

»hij moest alvorens staatsraad worden, ten einde »zich eene plaats te waarborgen, iets 't welk men »van hem alleen zeer natuurlijk zou hebben gevonden, »waren slechts niet graaf SCHIMMELPENNINCK en baron »BENTINCK hem hierin met een slecht voorbeeld voor»gegaan, door zich van het behoud hunner gezants»posten te verzekeren. Dit maakte eenen zeer ongunsti»gen indruk omdat het te kennen geeft, dat niemand op »eene duurzame plaats in het ministerie rekent: alles is »provisoir, en die toestand wordt hoe langer hoe on»behagelijker. De vertraging in het voorleggen van »het grondwets-ontwerp, is nu gebleken van zeer »nadeelige gevolgen te zijn. Wat de Limburgsche »aangelegenheid betreft, zoo ondervindt men smarte»lijk het gemis van eene vaste hand in de leiding »der buitenlandsche betrekkingen. Nog heeft de »tegenwoordige Koning geen enkele minister van »Buitenlandsche Zaken gehad, die als een man van »beteekenis beschouwd worden kon; en de eenige »verklaring, welke deze omstandigheid toelaat, ligt »daarin dat geen man van staatkundige beduidenis »zich eene voortdurende bemoeijing des Konings met »de diplomatie wil laten welgevallen."

Men begrijpt ligtelijk hoezeer zulke, op waarheid gegronde aanmerkingen en mededeelingen, van het geachtste Duitsche dagblad, geschikt zijn om de overmoedige aanmatigingen, welke zich, in Duitschland tegen over ons, al meer en meer doen gelden, voet te geven. Hoe meer het wereldkundig wordt dat aanranding van Nederland ongehinderd kan worden beraamd en onweersproken ten uitvoer gelegd, hoe meer wij van allerwege zullen worden uitgeplunderd. *Inter impotentes et validos falso quiesces*, merkte TACITUS zeer te regt aan. Maar wie leest TACITUS, in het goede land onzer vaderen!

Een geluk intusschen is het nog, dat de Limburgers, die meer dan genoeg hebben van onze ridderlijke regering, openlijk hunne inlijving bij Duitschland knoopen aan hunne pretensie om van deelneming aan de Koninklijk Nederlandsche staatsschuld te worden ontheven. Deze pretensie kan de flaauwhartige en voor geldelijk belang alleen gevoelige massa onzer burgerij de oogen openen omtrent hetgeen hun bij voortdurende afscheiding van provinciën te wachten staat; namelijk: dat de overgeblevene landskindertjes alleen . . . de oranje-appelen onzer staatsschuld zullen kunnen eten.

Het motto onzer dynastie, geloof ik, is: *Je maintiendrai.* Hoe dit op de »zuidelijke provinciën des rijks" werd toegepast, hebben wij ervaren. Hoe het thans op Limburg toegepast zal worden, zullen wij zien.

Intusschen zijn wij aan Zijner Majesteits WILLEM II *zevenden* minister van Buitenlandsche Zaken: baron BENTINCK-VIOOL.

Ingezonden Stukken.

Volbloed-Militair.

In no. 11 van de *Militaire Spectator*, dit door deszelfs partijdige en reactionaire beginselen alom zoo beruchte tijdschrift, komt een artikel voor van den heer 2de luitenant ingenieur KUIJPER, getiteld, *de Eed der Officieren, de Holloway-Pillen voor een jong Officier.* ZEd. Gestr. verklaart zich daarin, al is hij nog niet geroepen geworden om voor vaderland en Koning zijn heldenmoed te doen blijken, voor een Volbloed-Militair, en als zoodanig gevoelt hij zich verpligt, zijne stem te verheffen tegen het art. *de Eed der Officieren*, voorkomende in de *Arnhemsche Courant*, van den 14den mei ll. no. 103, en verder tegen alle artikelen welke in de verschillende dagbladen, over het krijgswezen zijn geschreven; en acht thans niet langer te mogen dralen, met openlijk de heillooze leerstellingen van sommige dagbladschrijvers, nopens een zoo heilig onderwerp, als de eed des officiers mag genoemd worden, te bestrijden, of liever, deze in 't volle licht harer afschuwelijkheid te plaatsen. De *Arnhemsche Courant* wordt door den schrijver, *het thans zoo laag gezonken dagblad*, en de schrijvers *stumperts of woelgeesten* genoemd. Verreweg, zoo vervolgt het schrijvertje, de grootste meerderheid der officieren verhief zich luide tegen den inhoud van sommige dier stukken; en zij, die zwegen, deden dit niet zoo zeer uit verschil van meening, dan wel, omdat zij begrepen dat het genoeg was, voor hen zelven de leerstellingen dier dagbladen af te keuren.

Te vergeefs hebben wij naar die luide stemmen gezocht, en slechts in een der nos. van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* hebben wij een artikeltje in den geest des schrijvers gevonden; maar waar is die meerderheid der officieren die zich zoo luide verhief? In Breda toch zal KUIJPER, daar zijn wij van overtuigd, geene aanhangers van zijne beginselen gevonden hebben, of heeft hij welligt het geheele leger met een bezoek vereerd, ten einde met de gevoelens van alle officieren bekend te worden? maar wie geeft hem het regt, om ook voor hen te spreken, die zoo hij zegt gezwegen hebben. Neen, Volbloed-Militair, uwe meerderheid is valsch en verzonnen, gij hebt daardoor het leger en de natie willen verschalken, en al mogten uwe drogredenen soms bijval gevonden hebben bij enkele jeugdige onervaren officieren, bij den echt Hollandschen officier, wiens hart met warmte voor het geluk van vaderland en Koning slaat, hebben uwe anti-nationale beginselen schipbreuk geleden en zijn zij verworpen. Beide, natie en leger, begrijpen geheel en al het gebrekkige en anti-constitutioneele van onzen eed, omdat een eed van getrouwheid aan een Vorst gedaan, ook dan nog heilig en verbindend blijft, al wordt door hem de grondwet verkracht, 's lands wetten geschonden, en willekeur met geweld de vrijheid verdringt en het dien ten gevolge gebeuren kan, dat de officier in die treurige gevallen kan geraken, dat hij, ten einde getrouw aan zijnen eed te blijven, als een moordend werktuig van willekeur en geweld tegen zijne landgenooten te velde moet trekken. Wij zijn ten volle overtuigd, dat de eed aan onzen dierbaren en beminden Vorst gedaan, des gevorderd op nieuw door het geheele leger met liefde en zonder schroom herhaald zoude worden, omdat hij bemind, geliefd is en het vertrouwen des geheelen legers verworven heeft; maar in de toekomst zal de kroon van hoofd op hoofd overgaan, en wie verzekert het Nederlandsche volk dat de opvolgers van WILLEM II zijne voetstappen zullen drukken en zich dat vertrouwen zullen waardig maken? Zoo lang de mensch onvolmaakt en feilbaar blijft heeft de natie het regt zijne belangens tegenover het gezag te waarborgen, alsmede het leger, opdat hetzelve niet uitsluitend het eigendom van het gezag blijve en buiten haar geplaatst worde. Uit dien hoofde behoort een eed, door het leger aan de grondwet te doen, voor alle officieren verpligtend te worden gemaakt.

Die volken, welke nog voor weinige maanden door »willekeur en het militair despotisme" geregeerd werden, hebben zulks teregt begrepen, waarom ook thans in alle beschaafde staten van Europa, het leger op de grondwet zweert; Nederland alleen zoude er geene behoefte in zien?? Dit zij genoeg omtrent onze opinie, omtrent den eed. Laat ons nu het schrijvertje verder laten doordraven. »Het moge »kwalijk geloofd kunnen worden dat er zich in de »rijen van 't Nederlandsch leger, eenig officier zou »bevinden, die niet als *man van eer*, bereids sedert »lang zijn *ontslag* had gevraagd, indien hij zich »met den afgelegden eed van *trouw aan den koning* »enz. bezwaard gevoelde." Wij vermeenen Volbloed-Militair genoegzaam aangetoond te hebben, waar het bezwaar des eeds in bestaat, alsmede dat dit bezwaar door bijna alle officieren gedeeld wordt, daaraan behoeft hij niet te twijfelen, maar waaraan ZEd. Gestr. met zekerheid kan twijfelen; dat is, dat zij als mannen van eer »hun ontslag niet zullen nemen" en dat in weerwil van het buitengewoon groot avancement, hetwelk daardoor voor de Volbloed-Militairen zoude ontstaan; wij zullen echter zien of de Wel Ed. Gestr. KUIJPER, die zoo veel bezwaar stelt in een eed aan de grondwet, zijn beginselen zal getrouw blijven, en dan ook zijn ontslag zal nemen, indien dusdanige eed, voor het leger verpligtend wordt gemaakt.

»Het leger," zoo eindigt de heer KUIJPER »dient »zekerheid te hebben, dat een zoodanige niet bestaat; »dat die stemmen uit het leger in de *Arnhemsche* »en *Rotterdamsche Couranten* enz. werkelijk niet »uit den boezem van het leger zelf zijn voortgespro»ten. Tot uitlokking eener zoodanige zekerheid, is »het dan ook dat de pen door mij werd opgevat; »met opgeheven vizier trad ik voor mijne beginselen »het strijdperk in, en is er onverhoopt een in het »leger die ze niet moog huldigen, hij schrome niet, »om op gelijke wijze te handelen; want bij gebre»ken van dien zal de natie met regt aan de loya»liteit van dien in zoo digte nevelen gehulden »schrijver moge twijfelen. Bij gebreken van dien »zal ook het leger door de natie moeten geacht »worden met denzelfden geest als des schrijvers »voor Koning en vaderland bezield te wezen, »terwijl ditzelfde leger naar ik vertrouw genoeg»zame geestkracht zou ontwikkelen, om, mogt het »later blijken, dat zich een der anonyme schrij»vers, ook dan nog in zijne gelederen schuil hield, »eenen zoodanige, als verrader, der militaire eer, en »dus geheel onwaardig in de gelederen te dienen, »uit zijn midden te doen bannen."

Op dit alles kunnen wij den schrijver de verzekering geven, dat die stemmen uit den boezem van het leger zijn voortgesproten; ja, wat meer is, dat verscheidene stemmen zich gewaagd hebben, de belangens van het leger, ook met betrekking tot den eed, aan de commissie tot het ontwerpen eener grondwet, aan te bieden. Gij werpt hun allen de handschoen toe en treedt hen met open vizier te gemoet — hun verzoekende, op gelijke wijze te handelen. Neen! edele, dappere Volbloed-Ridder, wij nemen dien kampstrijd niet aan; niet omdat wij vreezen door u geslagen te worden, maar omdat de kans niet gelijk staat; wij willen na den strijd den bedelstaf niet in de hand nemen; met ons zoo ridderlijk den handschoen toe te werpen, hebt gij u welligt in de toekomst tijdelijke voordeelen voorgesteld, maar met uw vizier op te heffen, hebt gij uzelven eene wonde geslagen, die Leeuw noch Eikenkroon kan heelen; want door de verstikkende pestwalm van eigenbelang en partijdigheid, hebt gij de edelste gevoelens der menschheid verloochend, dat is onwankelbare liefde tot het vaderland, gehechtheid aan de natie, wiens brood gij eet, omdat gij liever het eigendom wilt zijn en blijven van een individu, dan u door een eed aan de grondwet, aan het vaderland te boeijen en burger van den staat te worden; en zij die zulks van harte verlangen en hunne stemmen voor die belangens hebben verheven, wilt gij, mogten zij bekend worden, als verraders van militaire eer, uit de gelederen van het leger bannen; gij verwaten die nog nimmer uw degen hebt getrokken, leer eerst de gelederen van het leger kennen, vóór dat gij hen oproept om ons te verbannen.

En hiermede nemen wij afscheid van het schrijvertje, hem de verzekering gevende dat wij, al zou hij zelfs zonder helm in het strijdperk treden, hem niet meer zullen antwoorden.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem

Den 21 Juni 1 El 7 Palm 5 Duim; gew. 4 D. gev 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

Vervolg der Arnhemsche Courant,

Van Donderdag 22 Juni 1848.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van dingsdag 20 juni 1848.

In deze zitting, welke door al de ministers, met uitzondering van den heer *Luzac*, die afwezig is, wordt bijgewoond, is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van twaalf wets-ontwerpen tot herziening der grondwet, vergezeld van memoriën tot toelichting. Deze koninklijke boodschap is van den volgenden inhoud:

Edel Mogende Heeren!

De twaalf wets-ontwerpen, welke bij deze aan U Edel Mogenden aangeboden worden, bevatten een volledig ontwerp van grondwets-herziening. Zij strekken ter vervanging van die ontwerpen, welke bij boodschap van den 8sten maart jl. aan U Edel Mogenden werden toegezonden.

In de memoriën van toelichting, welke de nieuwe wets-ontwerpen vergezellen, zijn de gronden uiteengezet, waarop zij rusten. Ook worden in den aanhef van de memorie, behoorende bij het 1ste wets-ontwerp, de bijzonderheden aangetroffen, welke den algemeenen aard en de zamenstelling van deze ontwerpen doen kennen.

Ik breng deze voorstellen bij U Edel Mogenden ter overweging, met het oog niet slechts op onzen binnenlandschen toestand, maar ook op de gebeurtenissen, welke, in de meeste overige Staten van Europa, tot hervormingen in den maatschappelijken toestand hebben geleid. De voorzigtigheid gebiedt om niet uit het oog te verliezen, wat eene algemeene behoefte voor de volken schijnt geworden te zijn, al is het, dat ons vaderland, Gode zij dank! tot nog vreemd gebleven is aan de geweldige bewegingen, welke andere Staten hebben geschokt.

Ik vertrouw, dat de grondwet, gewijzigd naar de voorstellen, welke door U Edel Mogenden staan onderzocht te worden, aan de eischen van het tegenwoordig oogenblik zal beantwoorden; gelijk zij ruimte zal overlaten, om, bij gewijzigden loop van omstandigheden, ook hierop acht te slaan en onze maatschappelijke instellingen gaande weg te ontwikkelen en te verbeteren.

Het is Mij niet onbewust, dat over onderscheidene punten van meer of minder gewigt verschil van gevoelen kan bestaan, en werkelijk aanwezig is; maar in oogenblikken als het tegenwoordige vooral, is het de pligt van een ieder, om wederkeerig inschikkelijk te zijn, en van eigene denkwijze iets ten offer te brengen.

Ik zelf, Edel Mogende Heeren! heb Mij bij de beoordeeling van de nu voorgestelde onderscheidene wijzigingen in de grondwet niet aan de beoefening van een pligt onttrokken, welken Ik, ter bevordering van eendragt, tot waarachtig heil van het Vaderland, met aandrang op het harte druk.

En hiermede beveel Ik U Edel Mogenden in Godes heilige bescherming.

's *Gravenhage*, den 19den juni 1848.

WILLEM.

Wordt besloten deze ontwerpen te verzenden aan de afdeelingen der maanden maart en april, die vroeger de 27 ontwerpen hebben onderzocht. Het ontwerp van grondwet, zoo als het thans na de voorgestelde veranderingen zal luiden, laten wij hier volgen:

Ontwerp van gewijzigde grondwet van het Koningrijk der Nederlanden.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het Rijk en zijn Inwoners.

Art. 1. Het Koningrijk der Nederlanden bestaat in Europa uit de tegenwoordige provinciën: Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Vriesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en het Hertogdom Limburg.

Op het Hertogdom Limburg is de grondwet van toepassing, behoudens de regten van den Duitschen Bond.

2. De wet kan provinciën en gemeenten vereenigen en splitsen.

De grenzen van den Staat, van de provinciën en gemeenten kunnen door de wet worden veranderd.

3. Allen, die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden, hetzij ingezetenen of vreemdelingen, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

De werking van dezen regel kan, met opzigt tot vreemdelingen, worden geschorst door eene wet, die den Koning met zulk eene magt bekleedt, als noodig schijnt.

De Koning kan verdragen met vreemde Mogendheden sluiten over uitlevering van vreemdelingen, opgeëischt van wege geregtelijke vervolging.

De wet bepaalt echter de algemeene voorwaarden, op welke dergelijke verdragen mogen worden aangegaan, en inzonderheid de misdrijven, uit hoofde van wier vervolging de Koning zich tot uitlevering kan verbinden.

4. De uitoefening der burgerlijke regten wordt door de wet bepaald.

5. Om eenig burgerschapsregt te hebben, moet men Nederlander zijn.

6. Ieder Nederlander is tot elke Landsbediening benoembaar.

Geen vreemdeling is hiertoe benoembaar, dan volgens de bepalingen der wet.

7. De wet verklaart wie Nederlanders zijn.

Een vreemdeling wordt niet dan door eene wet genaturaliseerd.

8. Niemand heeft voorafgaand verlof noodig, om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

9. Ieder ingezeten heeft het regt om verzoeken aan de bevoegde magt schriftelijk in te dienen, mits die persoonlijk en niet uit naam van meer worden onderteekend, welk laatste alleen kan geschieden door of van wege ligchamen, wettelijk zamengesteld en als zoodanig erkend, en in dat geval niet anders dan over onderwerpen, tot hunne bepaalde werkzaamheden behoorende.

10. Het regt der ingezetenen tot vereeniging en vergadering wordt erkend, behoudens eene wet, de uitoefening daarvan regelende in het belang der openbare orde.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van den Koning.

EERSTE AFDEELING.

Van de troonopvolging.

Art. 11 De kroon der Nederlanden is en blijft opgedragen aan Zijne Majesteit *Willem Frederik*, prins van *Oranje Nassau*, om door hem en zijne wettige nakomelingen te worden bezeten erfelijk, overeenkomstig de navolgende bepalingen.

12. De wettige nakomelingen van den regerenden Koning zijn de kinderen, reeds geboren, of die nog mogten geboren worden, uit zijn tegenwoordig huwelijk met Hare Majesteit *Frederika Louisa Wilhelmina*, Prinses van *Pruisen*; en voorts in het algemeen alle afstammelingen, welke geboren zullen worden uit een huwelijk, door den Koning met gemeen overleg der Staten-Generaal, aangegaan of toegestemd.

13. De kroon gaat over door regt van eerstgeboorte, des dat de oudste zoon van den Koning, of wel het mannelijk oir van den oudsten zoon bij representatie opvolgt.

14. Bij ontstentenis van mannelijk oir, uit den oudsten zoon gesproten, gaat de kroon over op diens broeders of hun mannelijk oir, insgelijks door regt van eerstgeboorte en representatie.

15. Bij geheele ontstentenis van mannelijk oir uit het Huis van *Oranje-Nassau*, gaat de kroon over op de dochters van den Koning door regt van eerstgeboorte.

16. Ook dochters van den Koning ontbrekende, brengt de oudste dochter van de oudste nedergaande mannelijke lijn uit den laatsten Koning de koninklijke waardigheid in haar huis over, en wordt bij vóóroverlijden door hare afstammelingen gerepresenteerd.

17. Zoo er geene mannelijke nedergaande lijn uit den laatsten Koning bestaat, erft de oudste nedergaande vrouwelijke lijn, des dat de mannelijke tak vóór den vrouwelijken tak en de oudste vóór den jongeren, en in iederen tak mannen vóór vrouwen en ouder vóór jonger den voorrang hebben.

18. Wanneer de Koning zonder nakomelingschap sterft, en er geen mannelijk oir uit het huis van *Oranje-Nassau* overig is, volgt hem zijne naaste bloedverwante, mits van den koninklijken huize zijnde, op, en wordt mede, bij vóóroverlijden, door hare afstammelingen gerepresenteerd.

19. Wanneer eene vrouw de kroon in een ander Huis heeft overgebragt, treedt dit Huis in alle de regten van het oorspronkelijk Stamhuis, en de vorige artikelen zijn op hetzelve toepasselijk, met dat gevolg, dat haar mannelijk oir voor alle vrouwen of vrouwelijke afstammelingen erft, en geene andere lijn geroepen wordt, zoo lang iemand van hare nakomelingen in leven is.

20. Eene Prinses, buiten toestemming der Staten-Generaal een huwelijk hebbende aangegaan, heeft geen regt tot de kroon.

Eene Koningin, buiten die toestemming een huwelijk aangaande, doet afstand van de kroon.

21. Bij ontstentenis van nakomelingschap uit den tegenwoordigen Koning *Willem Frederik van Oranje-Nassau*, gaat de kroon over op deszelfs zuster, Prinses *Frederika Louisa Wilhelmina van Oranje*, douairière van wijlen *Carel George August*, Erfprins van *Brunswijk-Luneburg*, of hare wettige nakomelingen, uit zoodanig hader huwelijk, als door dezelve, overeenkomstig art. 12, mogt worden aangegaan.

22. Indien ook de wettige nakomelingschap van deze Vorstin ontbreekt, gaat het erfregt over op het wettig mannelijk oir van Prinses *Carolina van Oranje*, zuster van wijlen Prins *Willem den vijfden*, en gemalin van wijlen den Prins van *Nassau-Weilburg*, insgelijks door regt van eerstgeboorte en representatie.

23. Wanneer bijzondere omstandigheden eenige veranderingen in de opvolging van den troon noodzakelijk maken, wordt het voorstel, daartoe strekkende, behandeld op de wijze, ten aanzien van verandering in de grondwet, in artt. 193, 194 en 195 voorgeschreven.

24. Hetzelfde vindt plaats, wanneer er geen bevoegde opvolger naar deze grondwet bestaat.

Is de opvolger niet benoemd, of ontbreekt hij bij overlijden des Konings, dan benoemen de Staten-Generaal, zamengesteld als in het vorig artikel is aangewezen, dien alléén.

25. In de gevallen, in artt. 21, 22, 23 en 24 omschreven, wordt de troonopvolging geregeld naar de bepalingen van artt. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 en 19.

26. De Koning kan geene vreemde kroon dragen, met uitzondering van die van Luxemburg.

In geen geval kan de zetel der regering buiten het rijk worden verplaatst.

TWEEDE AFDEELING.

Van het inkomen der kroon.

27. Behalve het inkomen uit de domeinen, door de wet van den 26sten augustus 1822 afgestaan, geniet de Koning een jaarlijksch inkomen van één millioen gulden uit 's lands kas.

28. De landsgebouwen, ten gebruike des Konings of der Prinsen en Prinsessen van zijn Huis bestemd, worden door eene wet aangewezen, en zijn van de grondbelasting ontheven.

29. De Koning, alsmede de Prinsen en Prinsessen van zijn Huis, zijn vrij van alle personele lasten.

Geen vrijdom van eenige andere belasting wordt door hen genoten.

30. De Koning rigt zijn Huis naar eigen goedvinden in.

31. Het jaarlijksch inkomen eener Koningin-weduwe gedurende haren weduwelijken staat, uit 's lands kas is *f* 150,000.

32. De vermoedelijke erfgenaam der kroon, die den titel voert van Prins van *Oranje*, geniet als zoodanig uit 's lands kas een jaarlijksch inkomen van *f* 100,000, te rekenen van den tijd, dat hij den ouderdom van achttien jaren heeft vervuld; dit inkomen wordt gebragt op *f* 200,000 na het voltrekken van een huwelijk, overeenkomstig met art. 12.

DERDE AFDEELING.

Van de voogdij des Konings.

33. De Koning is meerderjarig, als zijn achttiende jaar vervuld is.

34. Zoolang de Koning minderjarig is, staat hij onder de voogdij van eenige leden van het koninklijk Huis en eenige aanzienlijke Nederlanders.

35. De voogdij wordt geregeld en de voogden worden benoemd door eene wet.

Over het ontwerp dier wet nemen de Staten-Generaal hun besluit in eene vereenigde zitting der beide Kamers.

36. Deze wet wordt nog bij het leven van den Koning, voor het geval der minderjarigheid zijns opvolgers, gemaakt. Mogt dit niet zijn geschied, zoo worden, is het doenlijk, eenige der naaste bloedverwanten van den minderjarigen Koning over de regeling der voogdij gehoord.

37. Alvorens de voogdij te aanvaarden, legt elk der voogden, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal, in handen van den voorzitter, den volgenden eed of gelofte af:

»Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; ik zweer (beloof) al de pligten, welke de voogdij mij oplegt, heilig te vervullen, en er mij bijzonder op te zullen toeleggen, om den Koning gehechtheid aan de grondwet en liefde voor zijn volk in te boezemen."

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (»Dat beloof ik!")

38. Ingeval de Koning buiten staat geraakt de regering waar te nemen, wordt in het noodige toezigt over zijn persoon voorzien naar de voorschriften, omtrent de voogdij van een minderjarigen Koning in art. 35 en volgende gegeven.

VIERDE AFDEELING.

Van het Regentschap.

39. Gedurende de minderjarigheid van den Koning wordt het koninklijk gezag waargenomen door eenen regent.

40. De regent wordt benoemd door eene wet, die tevens de opvolging in het regentschap, tot 's Konings meerderjarigheid toe, kan regelen. Over het ontwerp dier wet nemen de Staten-Generaal hun besluit in eene vereenigde zitting der beide Kamers.

De wet wordt nog bij het leven van den Koning, voor het geval der minderjarigheid zijns opvolgers, gemaakt.

41. Het koninklijk gezag wordt mede aan eenen regent opgedragen, in geval de Koning buiten staat geraakt de regering waar te nemen.

Wanneer dit aan den Raad van State, vereenigd met de hoofden der ministeriële departementen, na een naauwkeurig onderzoek, is gebleken, roept deze vergadering onverwijld de Staten-Generaal in dubbelen getale bijeen, om hun van het voorhanden geval verslag te doen.

42. De Staten-Generaal onderzoeken het verslag, en zoo zij in een besluit, in vereenigde zitting der beide Kamers genomen, er de juistheid van erkend hebben, wordt in den vorm eener plegtige afkondigen wet verklaard, dat het geval, in het vorig artikel bedoeld, aanwezig is.

43. Wanneer de Prins van *Oranje* zijn achttiende jaar niet heeft vervuld, wordt in het regentschap, gelijk in art. 40 is bepaald, voorzien voor zoolang de Koning tot het waarnemen der regering buiten staat blijft, en de Prins van *Oranje* zijn achttiende jaar niet heeft vervuld.

44. De regent legt, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal, in handen van den voorzitter der volgenden eed of belofte af:

»Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; ik zweer (beloof), dat ik in de waarneming van het koninklijk gezag, zoo lang de Koning minderjarig is (zoo lang de Koning buiten staat blijft de regering waar te nemen), de grondwet van het rijk steeds zal onderhouden en handhaven.

»Ik zweer (beloof), dat ik de onafhankelijkheid en het grondgebied des rijks met al mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat ik de algemeene en bijzondere vrijheid, en de regten van alle des Konings onderdanen, en van elk hunner zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen aanwenden, welke de wetten te mijner beschikking stellen, gelijk een goed en getrouw regent schuldig is te doen.

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" »(Dat beloof ik!")

45. Wanneer de Prins van *Oranje* zijn achttiende jaar vervuld heeft; is hij, in het geval van art. 41, van regtswege regent.

46. Totdat in het geval, in art. 41 aangewezen, de Prins van *Oranje* of de benoemde regent het regentschap heeft aanvaard, wordt het koninklijk gezag waargenomen door de vergadering, zamengesteld als in art. 41 is voorgeschreven.

Hetzelfde vindt plaats, zoo bij overlijden des Konings, een regent voor den minderjarigen opvolger of ook de bevoegde opvolger ontbreekt, totdat de benoemde regent of opvolger de regering heeft aanvaard.

De leden van deze vergadering leggen in handen van den door hen gekozen voorzitter, en deze in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten-Generaal, den volgenden eed of belofte af:

»Ik zweer (beloof), dat ik, als lid (voorzitter) van dezen regeringsraad, in de waarneming van het koninklijk gezag de grondwet zal helpen onderhouden en handhaven."

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (Dat beloof ik!")

47. Eene wet bepaalt, bij de benoeming van den regent of bij de aanvaarding van het regentschap door den Prins *van Oranje* de som, die op het jaarlijksch inkomen van de kroon zal worden genomen voor de kosten van het regentschap.

Deze bepaling kan gedurende het regentschap niet worden veranderd.

48. De Koning, op wien art. 42 is toegepast, herneemt zoodra mogelijk de waarneming der regering, krachtens eene wet, waarin die, welke in het genoemde artikel is bedoeld, wordt afgeschaft.

Tot aan deze afschaffing zijn de hoofden der ministeriele departementen, gelijk de voogden, persoonlijk gehouden, aan de Kamers der Staten-Generaal, zoo dikwerf het wordt gevraagd, van des Konings toestand verslag te doen.

VIERDE AFDEELING.

Van de inhuldiging des Konings.

49. De Koning, de regering aanvaard hebbende, wordt zoodra mogelijk plegtig beëedigd en ingehuldigd binnen de stad Amsterdam, in eene openbare en vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal.

50. In deze vergadering wordt door den Koning de volgende eed of gelofte op de grondwet afgelegd:

»Ik zweer (beloof) aan het Nederlandsche volk, dat ik de grondwet van het rijk steeds zal onderhouden en handhaven. Ik zweer (beloof), dat ik de onafhankelijkheid en het grondgebied des rijks met al mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de regten van alle mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te mijner beschikking stellen, zoo als een goed Koning schuldig is te doen.

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (»Dat beloof ik!")

51. Na het afleggen van dezen eed of gelofte wordt de Koning in dezelfde vergadering gehuldigd door de Staten-Generaal, wier voorzitter de volgende plegtige verklaring uitspreekt, die vervolgens door hem en elk der leden, hoofd voor hoofd, beëedigd of bevestigd wordt:

»Wij ontvangen en huldigen, in naam van het Nederlandsche volk en krachtens de grondwet, u als Koning; wij zweren (beloven), dat wij de onschendbaarheid van uw persoon en de regten uwer kroon zullen handhaven; wij zweren (beloven) alles te zullen doen, wat goede en getrouwe Staten-Generaal schuldig zijn te doen.

»Zoo waarlijk helpe ons God almagtig!" (»Dat beloven wij!").

ZESDE AFDEELING.

Van de magt des Konings.

52. De persoon van den Koning is onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk.

53. De uitvoerende magt berust bij den Koning.

54. De Koning heeft het opperbestuur der buitenlandsche betrekkingen.

55. De Koning verklaart oorlog. Hij geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de beide Kamers der Staten-Generaal, met bijvoeging van zoodanige mededeelingen, als hij met het belang en de zekerheid van het rijk bestaanbaar acht.

56. De Koning maakt en bekragtigt vredes- en alle andere verdragen met vreemde Mogendheden.

Hij deelt den inhoud dier verdragen mede aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra hij oordeelt, dat het belang en de zekerheid van het rijk zulks toelaten.

Verdragen, welke, hetzij afstand of ruiling van eenig grondgebied des rijks in Europa of in andere werelddeelen, hetzij eenige andere bepaling of verandering, wettelijke regten betreffende, inhouden, worden door den Koning niet bekrachtigd, dan nadat de Staten-Generaal die bepaling of verandering hebben goedgekeurd.

57. De Koning heeft het oppergezag over zee- en landmagt.

De militaire officieren worden door hem benoemd. Zij worden door hem bevorderd, ontslagen of op pensioen gesteld, volgens de regels, door de wet te bepalen.

De pensioenen worden door de wet geregeld.

58. De Koning heeft het opperbestuur der koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

De reglementen op het beleid der regering in deze Overzeesche bezittingen worden door de wet vastgesteld.

Het muntstelsel aldaar wordt door de wet geregeld.

Andere onderwerpen, deze koloniën en bezittingen betreffende, daarvoor vatbaar bevonden, kunnen door de wet worden geregeld.

59. De Koning doet jaarlijks aan de Staten-Generaal een omstandig verslag geven van het beheer der koloniën en Overzeesche bezittingen en van den staat; waarin zij zich bevinden.

Het slot der koloniale rekening wordt bekrachtigd door de wet.

Het batig slot wordt onder de rijks inkomsten opgenomen.

60. De Koning heeft het opperbestuur van de algemeene geldmiddelen. Hij regelt de bezoldiging van alle collegiën en ambtenaren, die uit 's lands kas worden betaald.

Hij brengt die op de begrooting der staatsbehoeften.

De pensioenen dier ambtenaren worden door de wet geregeld.

De wet regelt ook de bezoldiging van de ambtenaren der regterlijke magt.

61. De Koning heeft het regt van de munt. Hij vermag zijne beeldtenis op de muntspeciën te doen stellen.

62. De Koning verleent adeldom.

Vreemde adeldom kan door geen Nederlander worden aangenomen.

63. Ridderorden worden door eene wet, op het voorstel des Konings, ingesteld.

64. Vreemde orden, waaraan geene verpligtingen verbonden zijn, mogen worden aangenomen door den Koning, en, met zijne toestemming, door de Prinsen van zijn huis.

In geen geval mogen de onderdanen des Konings vreemde orde-teekenen, titels, rang of waardigheid aannemen, zonder zijn bijzonder verlof.

65. De Koning heeft het regt van gratie van straffen, door regterlijke vonnissen opgelegd.

Wanneer het veroordeelingen betreft tot drie jaren gevangenis en daar beneden en tot geldboete, hetzij te zamen, hetzij afzonderlijk, oefent de Koning dat regt uit, na gehoord advijs van den regter, die het vonnis heeft gewezen; in de overige zaken, na gehoord advijs van den Hoogen Raad.

Amnestie en abolitie worden niet dan door eene wet toegestaan.

66. Dispensatie wordt door den Koning slechts verleend van eene bepaalde wet in de gevallen, door de wet omschreven.

67. De Koning beslist alle geschillen van bestuur, welke tusschen twee of meer provinciën ontstaan, wanneer hij die niet in der minne kan doen bijleggen.

68. De Koning draagt aan de Staten-Generaal ontwerpen van wet voor, en doet zoodanige andere voorstellen, als hij noodig oordeelt.

Hij heeft het regt, om de voorstellen, hem door de Staten-Generaal gedaan, al of niet goed te keuren.

69. De Koning heeft het regt om de Kamers der Staten-Generaal, elke afzonderlijk of beiden te zamen, te ontbinden.

Het besluit, waardoor de ontbinding wordt uitgesproken, houdt tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers binnen veertig dagen, en tot het zamenkomen der nieuw verkozen Kamers binnen twee maanden.

ZEVENDE AFDEELING.

Van den Raad van State en de ministeriële departementen.

70. Er is een Raad van State, welks zamenstelling en bevoegdheid worden geregeld door de wet.

De Koning is voorzitter van den Raad en benoemt de leden.

De prins *van Oranje* heeft echter, nadat zijn achttiende jaar is vervuld, zitting van regtswege en eene raadgevende stem.

71. De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen, door hem aan de Staten-Generaal te doen, of door deze aan hem gedaan, alsmede alle algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den staat en zijne bezittingen in andere werelddeelen.

Aan het hoofd der uit te vaardigen wetten en bevelen wordt melding gemaakt, dat de Raad van State deswege gehoord is.

De Koning neemt wijders de gedachten van den Raad van State in over alle zaken van algemeen of bijzonder belang, waarin hij zulks noodig oordeelt.

De Koning alleen besluit, en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad.

72. De Koning stelt ministeriële departementen in, benoemt er de hoofden van en ontslaat die naar welgevallen.

De hoofden der ministeriële departementen zorgen voor de uitvoering der grondwet en der andere wetten, voor zooverre die van de kroon afhangt.

Hunne verantwoordelijkheid wordt geregeld door de wet.

Alle koninklijke besluiten en beschikkingen den door het hoofd van het ministeriële departement, met de uitvoering belast, mede ondertee[kend].

DERDE HOOFDSTUK.

Van de Staten-Generaal.

EERSTE AFDEELING.

Van de zamenstelling der Staten-Generaal.

Art. 73. De Staten-Generaal vertegenwoordigen het geheele Nederlandsche volk.

74. De Staten-Generaal zijn verdeeld in eene Eerste en Tweede Kamer.

75. De leden der Tweede Kamer worden in kiesdistricten, waarin elke provincie verdeeld wordt, gekozen door de meerderjarige ingezetenen, Nederlanders, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten, en betalende in de directe belastingen eene som, die, overeenkomstig met de plaatselijke gesteldheid, doch niet beneden het bedrag van ƒ20 tot ƒ160, in de kieswet zal worden vereischt.

76. Het getal van de leden der Tweede Kamer wordt bepaald naar de bevolking, voor ieder 45,000 één.

De verdere regels ten aanzien van het kiesregt stelt de kieswet.

77. De Eerste Kamer telt niet meer leden, dan de helft van het getal van die der Tweede bedraagt.

Zij moeten in de directe belastingen, met uitzondering van het patentregt, ten minste ƒ500 of ƒ120[0] naar de plaatselijke gesteldheid, dragen, en wijders dezelfde vereischten bezitten als de leden der Tweede Kamer.

Zij worden verkozen door dezelfde kiezers, als de leden der Tweede Kamer.

TWEEDE AFDEELING.

Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

78. Om tot lid der Tweede Kamer verkiesbaar te zijn, wordt alleen vereischt, dat men Nederlander, ingezeten, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zij en den ouderdom van dertig jaren hebbe vervuld.

79. Die in meer dan één kiesdistrict of te gelijk voor de Tweede en de Eerste Kamer is gekozen, verklaart, welke dier benoemingen hij aanneemt.

80. De leden dezer Kamer hebben zitting gedurende drie jaren.

Een derde van hen valt jaarlijks uit, volgens een daarvan te maken rooster.

De uitvallende zijn dadelijk weder verkiesbaar.

81. De leden stemmen, elk volgens eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met hen, die benoemen.

82. Bij het aanvaarden hunner betrekking leggen zij, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den volgenden eed of gelofte af:

»Ik zweer (beloof) getrouwheid aan de grondwet.

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (»Dat beloof ik!")

Alvorens tot dien eed of gelofte te worden toegelaten, leggen zij den volgenden eed (verklaring en belofte) van zuivering af:

»Ik zweer (verklaar), dat ik, om tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te worden benoemd, directelijk of indirectelijk, aan geene personen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb, noch beloven of geven zal."

»Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige belofte of geschenken aannemen zal, directelijk of indirectelijk."

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (»Dat verklaar en beloof ik!")

Deze eeden (geloften en verklaring) worden afgelegd in handen van den Koning, of in de vergadering der Tweede Kamer, in handen van den voorzitter, daartoe door den Koning gemagtigd.

83. De voorzitter wordt door den Koning benoemd voor het tijdperk eener zitting, uit eene door de Kamer aangebodene opgave van drie leden.

84. De leden genieten, tot vergoeding der reiskosten, eens, heen en terug, voor elke zitting, zoodanige som, als naar de afstanden door de wet zal worden geregeld.

Als verdere schadeloosstelling wordt hun toegelegd eene som van ƒ2000 's jaars.

Deze schadeloosstelling wordt, voor den tijd der zitting, niet genoten door hen, die gedurende de geheele zitting afwezig blijven.

DERDE AFDEELING.

Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

85. De leden der Eerste Kamer hebben zitting gedurende negen jaren.

Een derde gedeelte treedt om de drie jaren af, volgens een daarvan te maken rooster. De uitvallende leden zijn dadelijk weder verkiesbaar. Art. 81 is op hen van toepassing.

Zij leggen, bij het aanvaarden hunner betrekking, in handen van den Koning, gelijke eeden (geloften en verklaring) af, als voor de leden der Tweede Kamer zijn bepaald.

Zij genieten reis- en verblijfkosten volgens de wet.

86. De voorzitter wordt door den Koning benoemd, voor het tijdperk eener zitting.

VIERDE AFDEELING.

Beschikkingen, aan beide Kamers gemeen.

87. Niemand kan te gelijk lid der beide Kamers zijn.

88. De hoofden der ministeriële departementen hebben zitting in de beide Kamers. Zij hebben alleen eene raadgevende stem, ten ware zij tot leden der vergadering mogten benoemd zijn.

Zij geven aan de Kamers, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, de verlangde inlichtingen, waarvan het verleenen niet strijdig kan worden geoordeeld met het belang en de zekerheid van het rijk, de koloniën en Overzeesche bezittingen.

Zij kunnen door elke der Kamers worden uitgenoodigd om te dien einde ter vergadering tegenwoordig te zijn,

89. De leden der Staten-Generaal kunnen niet te gelijk zijn leden of procureur-generaal van den Hoogen Raad, noch leden van de Rekenkamer, noch commissaris des Konings in de provinciën, noch geestelijken, noch bedienaren van de godsdienst. Krijgslieden in werkelijke dienst het lidmaatschap van eene der beide Kamers aanvaardende, zijn gedurende dat lidmaatschap van regtswege op non-activiteit. Ophoudende lid te zijn, keeren zij tot de werkelijke dienst terug.

De ambtenaren, die ter verkiezing voorzitten, zijn binnen het district, waarin zij voorzitten, niet benoembaar.

Leden der Staten-Generaal, een ministerieël departement aanvaardende, zijn aan herkiezing onderworpen.

90. De leden der Kamers zijn niet geregtelijk vervolgbaar wegens de adviezen, door hen in de vergadering uitgebragt.

91. Elke Kamer onderzoekt de geloofsbrieven harer nieuw inkomende leden, en beslist de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelve oprijzen.

92. Elke Kamer benoemt haren griffier buiten haar midden.

93. De Staten-Generaal vergaderen ten minste eenmaal 's jaars.

Hunne gewone vergadering wordt geopend op den derden maandag in october.

De Koning roept de buitengewone vergadering bijeen, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt.

94. De afzonderlijke zittingen der beide Kamers, en even zoo de vereenigde zittingen, worden in het openbaar gehouden.

De deuren worden gesloten, wanneer een tiende gedeelte der aanwezige leden het vordert of de voorzitter het noodig keurt.

De vergadering beslist, of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.

Over de punten, in besloten vergadering behandeld, kan daarin ook een besluit worden genomen.

95. De Staten-Generaal bij overlijden des Konings niet vergaderd zijnde, vergaderen zonder voorafgaande oproeping.

Deze buitengewone vergadering wordt op den vijftienden dag na het overlijden geopend. Zijn de Kamers ontbonden, dan vangt deze termijn aan van den afloop der nieuwe verkiezingen.

96. De vergadering der Staten-Generaal wordt, in vereenigde zitting der beide Kamers, door den Koning, of door eene commissie van zijnentwege, geopend. Zij wordt op dezelfde wijze gesloten, wanneer hij oordeelt, dat het belang van het rijk niet vordert, de vergadering langer bijeen te houden.

De gewone jaarlijksche vergadering blijft ten minste twintig dagen bijeen, tenzij de Koning gebruik make van het regt, in art. 69 omschreven.

97. Bij ontbinding van eene der Kamers of van beide, sluit de Koning tevens de vergadering der Staten-Generaal.

98. De Kamers mogen noch afzonderlijk, noch in vereenigde zitting, beraadslagen of besluiten, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.

99. Alle besluiten worden door volstrekte meerderheid der aanwezige leden opgemaakt.

Bij staken van stemmen wordt het nemen van het besluit tot eene volgende vergadering uitgesteld.

In deze, en even zoo in eene voltallige vergadering, wordt, bij staken van stemmen, het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

100. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordragten van personen bij besloten en ongeteekende briefjes.

101. Bij eene vereenigde zitting worden de beide Kamers als slechts ééne beschouwd en nemen hare leden, naar willekeur, door elkander plaats. De voorzitter der Eerste Kamer heeft de leiding der vergadering.

VIJFDE AFDEELING.

Van de Wetgevende Magt.

102. De wetgevende magt wordt gezamenlijk door den Koning en de Staten-Generaal uitgeoefend.

103. De Koning zendt zijne voorstellen, hetzij van wet, hetzij andere, aan de Tweede Kamer, bij eene schriftelijke boodschap, welke de redenen van het voorstel inhoudt, of door eene commissie.

104. Over eenig ingekomen voorstel des Konings wordt door de volle Kamer niet beraadslaagd, dan nadat het is overwogen in de onderscheidene afdeelingen, waarin al de leden Kamer zich verdeelen en welke op gezette tijden bij loting vernieuwd worden.

105. De Tweede Kamer heeft het regt, wijzigingen in een voorstel des Konings te maken.

106. Wanneer de Tweede Kamer tot aanneming van het voorstel, hetzij onveranderd, hetzij gewijzigd, besluit, zendt zij het aan de Eerste Kamer met het volgende formulier:

»De Tweede Kamer der Staten-Generaal zendt aan de Eerste Kamer het hiernevensgaande voorstel des Konings, en is van oordeel, dat het, zoo als het dáár ligt, door de Staten-Generaal behoort te worden aangenomen."

Wanneer de Tweede Kamer tot het niet aannemen van het voorstel besluit, geeft zij daarvan kennis aan den Koning met het volgende formulier:

»De Tweede Kamer der Staten-Generaal betuigt den Koning haren dank voor zijnen ijver in het bevorderen van 's rijks belangen, en verzoekt hem eerbiedig het gedane voorstel in nadere overweging te nemen."

107. De Eerste Kamer overweegt, met inachtneming van artikel 103, het voorstel zoodanig, als het door de Tweede Kamer is aangenomen.

Wanneer zij tot aanneming van het voorstel besluit, geeft zij daarvan kennis aan den Koning en aan de Tweede Kamer met de volgende formulieren:

Aan den Koning,

»De Staten-Generaal betuigen den Koning hunnen dank voor zijnen ijver in het bevorderen van 's rijks belangen en vereenigen zich met het voorstel, zoo als het dáár ligt."

Aan de Tweede Kamer.

»De Eerste Kamer der Staten-Generaal geeft aan de Tweede Kamer kennis, dat zij zich heeft vereenigd met het voorstel betrekkelijk . . ., op den . . . . . . aan haar door de Tweede Kamer toegezonden."

Wanneer de Eerste Kamer tot niet-aanneming van het voorstel besluit, geeft zij daarvan kennis aan den Koning en de Tweede Kamer met de volgende formulieren:

Aan den Koning.

»De Eerste Kamer der Staten-Generaal betuigt den Koning haren dank voor zijnen ijver in het bevorderen van 's rijks belangen, en verzoekt hem eerbiedig het gedane voorstel in nadere overweging te nemen."

Aan de Tweede Kamer.

»De Eerste Kamer der Staten-Generaal geeft aan de Tweede Kamer kennis, dat zij den Koning eerbiedig heeft verzocht het voorstel betrekkelijk . . . ., op den . . . . . . aan haar door de Tweede Kamer toegezonden, in nadere overweging te nemen."

108. De Staten-Generaal hebben het regt, voorstellen van wet aan den Koning te doen.

109. De voordragt daartoe behoort uitsluitend aan de Tweede Kamer die het voorstel overweegt op gelijke wijze als zulks ten aanzien van 's Konings voorstellen is bepaald, en, na aanneming, aan de Eerste Kamer verzendt met de volgende formulier:

»De Tweede Kamer der Staten-Generaal zendt aan de Eerste Kamer het hiernevens gaande voorstel, en is van oordeel, dat de Staten-Generaal daarop 's Konings bewilliging behooren te verzoeken."

110. Wanneer de Eerste Kamer, na daarover op de gewone wijze te hebben beraadslaagd, het voorstel goedkeurt, zendt zij het aan den Koning met het volgende formulier:

»De Staten-Generaal oordeelende, dat het nevensgaande voorstel zou kunnen strekken tot bevordering van 's rijks belangen, verzoeken eerbiedig daarop 's Konings bewilliging."

Voorts geeft zij daarvan kennis aan de Tweede Kamer met het volgende formulier:

»De Eerste Kamer der Staten-Generaal geeft kennis aan de Tweede Kamer, dat zij zich heeft vereenigd met het van haar op den . . . . . . ontvangen voorstel betrekkelijk . . . . . . en daarop namens de Staten-Generaal 's Konings bewilliging heeft verzocht."

Wanneer de Eerste Kamer het voorstel niet goedkeurt, zoo geeft zij daarvan kennis aan de Tweede Kamer met het volgende formulier:

»De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft geene genoegzame reden gevonden om op het hiernevens teruggaande voorstel 's Konings bewilliging te verzoeken."

111. Andere voordragten, dan voorstellen van wet, kunnen door elke Kamer afzonderlijk aan den Koning worden gedaan.

112. De Koning doet de Staten-Generaal zoo spoedig mogelijk kennis dragen, of hij een voorstel van wet, door hen aangenomen, al dan niet goedkeurt. Die kennisgeving geschiedt met een der volgende formulieren:

»De Koning bewilligt in het voorstel."

of

»De Koning houdt het voorstel in overweging."

113. Alle voorstellen van wet, door den Koning en de beide Kamers der Staten-Generaal aangenomen, verkrijgen kracht van wet en worden door den Koning afgekondigd.

De wetten zijn onschendbaar.

114. De wijze van afkondiging der wetten, en de tijd wanneer zij verbindende zijn, worden door de wet geregeld.

Het formulier van afkondiging is het volgende:

»Wij enz., Koning der Nederlanden, enz.

»Allen, die dezen zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

»Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat . . . . (de beweegredenen der wet);

»Zoo is het dat wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze;"

(De inhoud der wet.)

»Gegeven . . .

115. Ten aanzien der algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat, zoo in Europa als in zijne bezittingen in andere werelddeelen, bepaalt de wet insgelijks de wijze van afkondiging en het tijdstip, waarna zij zullen werken.

116. Eene wet, die niet uitdrukkelijk zegt, dat zij ook op de bezittingen in andere werelddeelen moet worden toegepast, wordt geacht enkel voor het rijk in Europa te zijn gemaakt.

ZESDE AFDEELING.

Van de begrooting.

117. De begrootingen van alle uitgaven en van alle inkomsten des rijks worden vastgesteld door de wet.

118. De Tweede Kamer ontvangt van wege den Koning het ontwerp dezer begrootingen jaarlijks, in de gewone vergadering, althans twaalf maanden vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moeten dienen.

119. Geen hoofdstuk der begrooting van uitgaven kan meer dan die voor één departement van algemeen bestuur behelzen.

Ieder hoofdstuk wordt in een of meer ontwerpen van wet vervat. Door zoodanige wet kan overschrijving worden toegestaan.

120. De algemeene jaarlijksche begrootings-wetten van uitgaven werken eerst nadat de middelen tot dekking dier uitgaven zijn vastgesteld.

121. De verantwoording van de staats-uitgaven en inkomsten wordt, onder overlegging van de door de Rekenkamer goedgekeurde rekening, aan de Staten-Generaal gedaan.

Het slot der rekening wordt door de wet vastgesteld.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de Provinciale Staten en de gemeentebesturen.

EERSTE AFDEELING.

Van de zamenstelling der Provinciale Staten.

122. De leden der Provinciale Staten worden voor zes jaren onmiddellijk door de ingezetenen, bezittende de vereischten, in art. 75 vermeld, naar de bepalingen der wet gekozen.

De helft dier leden treedt om de drie jaren af.

123. Niemand kan te gelijk lid zijn der Staten van meer dan ééne provincie.

124. De leden der Provinciale Staten leggen, bij het aanvaarden hunner betrekking, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den volgenden eed of gelofte af:

»Ik zweer (beloof) trouw aan de grondwet en aan de wetten des rijks.

»Zoo waarlijk helpe mij God almagtig!" (»Dat beloof ik!")

Zij worden tot dien eed (gelofte) toegelaten, na alvorens te hebben afgelegd den eed (verklaring en gelofte) van zuivering, hierboven in art. 82 voor de leden der Staten-Generaal bepaald.

125. De Staten vergaderen zoo dikwerf in het jaar als de wet bepaalt, en bovendien wanneer zij door den Koning buitengewoon worden bijeengeroepen.

De vergaderingen zijn openbaar, met hetzelfde voorbehoud als ten aanzien van de vergadering der Kamers van de Staten-Generaal is bepaald in art. 94.

126. De leden der Staten stemmen, elk volgens eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met hen, die benoemen.

127. Omtrent het beraadslagen en stemmen gelden de regels, in artt. 98—100 ten aanzien van de Kamers der Staten-Generaal voorgeschreven.

TWEEDE AFDEELING.

Van de magt der Provinciale Staten.

128. De Staten dragen de kosten van hun bestuur, voor zooveel dat rijksbestuur is, aan den Koning voor, die ze, ingeval van goedkeuring, op de begrooting der staatsbehoeften brengt.

De begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven, door de Staten opgemaakt, vereischt 's Konings goedkeuring.

Provinciale belastingen tot dekking dezer uitgaven, door de Staten aan den Koning voorgedragen, vereischen bekrachtiging door de wet.

129. De Staten worden belast met de uitvoering der wetten en koninklijke bevelen, betrekkelijk tot die takken van algemeen binnenlandsch bestuur, welke de wet zal aanwijzen, en zoodanige andere bovendien, welke de Koning goedvindt hun op te dragen.

130. Aan de Staten wordt de regeling en het bestuur van het provinciaal huishouden door de wet overgelaten.

Behoudens de voorschriften in art. 128, moeten alle zoodanige reglementen en verordeningen, als zij voor het algemeen provinciaal belang noodig oordeelen te maken, aan de goedkeuring van den Koning worden onderworpen.

Zij zorgen, dat de doorvoer door, de uitvoer naar en de invoer uit andere provinciën geene belemmering ondergaan.

131. Zij trachten alle geschillen tusschen gemeentebesturen in der minne te doen bijleggen. Indien zij daarin niet slagen, dragen zij het geval, zoo het een geschil van bestuur betreft, aan den Koning ter beslissing voor.

132. De Koning heeft het vermogen, de besluiten der Staten, die met de algemeene wetten of het algemeen belang strijdig mogten zijn, te schorsen en buiten effect te stellen.

133. De staten kunnen de belangen van hunne provinciën en van hare ingezetenen bij den Koning en bij de Staten-Generaal voorstaan.

134. De wijze, waarop het gezag en de magt, aan de Provinciale Staten opgedragen, worden uitgeoefend, wordt door de wet geregeld.

135. De Staten benoemen uit hun midden een collegie van Gedeputeerde Staten, waaraan, volgens de regels, door de wet te stellen, de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken worden opgedragen, en zulks, hetzij de Staten zijn vergaderd of niet.

136. De Koning stelt in alle provinciën commissarissen aan, met de uitvoering zijner bevelen en met het toezigt op de verrigtingen der Staten belast.

Deze commissarissen zitten voor in de vergadering der Staten en in die der Gedeputeerde Staten, en hebben stem in laatstgenoemd collegie.

DERDE AFDEELING.

Van de gemeentebesturen.

137. De zamenstelling, inrigting en bevoegdheid der gemeentebesturen worden, nadat de Provinciale Staten zijn gehoord, door de wet geregeld, met inacht-neming der voorschriften, in de volgende artikelen vervat.

138. Aan het hoofd der gemeente staat een raad, welks leden onmiddellijk door de ingezetenen, op de wijze, door de wet te regelen, voor een bepaald aantal jaren worden verkozen.

De voorzitter wordt door den Koning ook buiten de leden van den raad, benoemd en ook door hem ontslagen.

Om kiezer in eene gemeente te zijn, moet men de vereischten bezitten, in artikel 75 gevorderd; de belasting-som, daar bepaald, wordt echter op de helft gebragt.

139. Aan den raad wordt de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente overgelaten. Op de verordeningen, welke hij te dien aanzien maakt, en aan de Provinciale Staten moet medegedeelen, is artikel 132 van toepassing.

140. De besluiten der gemeentebesturen, rakende de beschikking over gemeente-eigendom en zoodanige andere burgerlijke regtshandelingen, welke de wet aanwijst, alsmede de begrootingen van inkomsten en uitgaven, worden aan de goedkeuring der Provinciale Staten onderworpen.

141. Het besluit van een gemeentebestuur tot oplegging eener belasting wordt voorgedragen aan de Provinciale Staten, die van hun onderzoek verslag doen aan den Koning, zonder wiens goedkeuring geene plaatselijke belasting kan worden ingevoerd.

De wet geeft algemeene regels ten aanzien der plaatselijke belastingen.

142. Zij regelt ook het opmaken der begrootingen en het opnemen en sluiten der plaatselijke rekeningen.

143. De gemelde besturen kunnen de belangen van hunne gemeenten en van hare ingezetenen voorstaan bij den Koning en bij de staten der provincie, waartoe zij behooren.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de justitie.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene beschikkingen.

Art. 144. Er wordt alom in de Nederlanden regt gesproken in naam des Konings.

145. Er is een algemeen Wetboek van Burgerlijk Regt, van Koophandel, van Strafregt, van Burgerlijke Regts- en Strafvordering en van de zamenstelling der regterlijke magt.

De wet regelt insgelijks het regtsgebied over het krijgsvolk.

Zij regelt ook de regtspraak over geschillen en overtredingen in zake aller belastingen.

146. Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet, dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande schadeloosstelling.

De wet verklaart vooraf, dat het algemeene nut de onteigening vordert.

Eene algemeene wet regelt de uitzondering op het vereischte van zoodanige verklaring ten behoeve van vestingbouw en den aanleg, het herstel of onderhoud van dijken, bij besmetting en andere dringende omstandigheden.

De bovengenoemde vereischten van voorafgaande verklaring door eene wet en van voorafgaande schadeloosstelling kunnen niet worden ingeroepen, wanneer oorlog, brand of watersnood eene onverwijlde in-bezit-neming vorderen. Het regt van den onteigende op schadeloosstelling wordt hierdoor echter niet verkort.

147. Alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortspruitende regten, over schuldvordering en andere burgerlijke regten behooren bij uitsluiting tot de kennis van de regterlijke magt.

Aan haar behoort insgelijks, behoudens de uitzonderingen, door de wet te bepalen, de beslissing over burgerschapsregten.

148. De regterlijke magt wordt alleen uitgeoefend door regterlijke collegiën, welke de wet instelt.

149. Niemand kan tegen zijnen wil worden afgetrokken van den regter, dien de wet hem toekent.

De wet regelt de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid, tusschen de administrative en regterlijke magt ontstaande, worden beslist.

150. Behalve het geval, dat niemand op heeter daad wordt betrapt, en de gevallen, in de wet voor het krijgsvolk bepaald, mag niemand in hechtenis worden genomen, dan op een bevel van den regter, dat de redenen der aanhouding vermeldt, en bij of onmiddellijk na de aanhouding moet worden beteekend aan dengene, tegen wien het is gerigt.

De wet bepaalt den vorm van dit bevel, en den tijd, binnen welken alle aangeklaagden moeten worden verhoord.

151. Wanneer een ingezeten, in buitengewone omstandigheden, door het politiek gezag is gearresteerd, is hij, op wiens bevel zoodanige arrestatie plaats heeft gehad, gehouden daarvan terstond kennis te geven aan den plaatselijken regter, en hem voorts den gearresteerde binnen den tijd van drie dagen over te leveren.

De crimineele regtbanken zijn verpligt, elke in haar ressort, te zorgen, dat zulks stiptelijk worde nagekomen.

152. Niemand mag de woning eens ingezeten diens ondanks binnentreden, dan op last eener magt, door de wet bevoegd verklaard dien last te geven, en volgens de vormen, in die wet bepaald.

153. Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last des regters, in de gevallen, in de wet omschreven.

154. Op geene misdaad mag als straf gesteld worden de verbeurdverklaring der goederen, den schuldige toebehoorende.

155. Alle vonnissen moeten de gronden, waarop zij rusten, en in strafzaken de artikelen der wet, waarop de veroordeeling rust, vermelden, en met open deuren worden uitgesproken.

TWEEDE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad en de Regterlijke Collegiën.

156. Er bestaat voor het geheele Rijk een opperste geregtshof, onder den naam van Hoogen Raad der Nederlanden, waarvan de leden door den Koning, zooveel mogelijk uit de verschillende provinciën, worden benoemd.

157. De leden der Staten-Generaal, de hoofden der ministeriëele departementen, de gouverneurs-generaal of de hooge ambtenaren, onder een anderen naam met gelijke magt bekleed in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen, de leden van den Raad van State en de commissarissen des Konings in de provinciën staan, wegens ambtsmisdrijven, ter vervolging hetzij van Koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer, te regt voor den Hoogen Raad.

158. De wet bepaalt, welke andere ambtenaren en leden van hooge collegiën, wegens ambtsmisdrijven, voor den Hoogen Raad te regt staan.

159. De Hooge Raad oordeelt over alle actiën, waarin de Koning, de leden van het koninklijk huis of de Staat als gedaagden worden aangesproken, met uitzondering der reëele actiën, die voor den gewonen regter worden behandeld.

160. De Hooge Raad heeft het toezigt op den geregelden loop en de afdoening van regtsgedingen, alsmede op het nakomen der wetten bij alle regterlijke collegiën. Hij kan hunne handelingen, beschikkingen en vonnissen, wanneer die met de wetten strijdig zijn, vernietigen en buiten werking stellen, volgens de bepaling, door de wet daaromtrent te maken.

161. De leden en de procureur-generaal bij den Hoogen Raad, de leden van de geregtshoven, zoo die er zijn, en van de regtbanken van eersten aanleg worden voor hun leven aangesteld.

Al dezen en de zoodanigen, die voor een bepaalden tijd zijn aangesteld, kunnen worden afgezet of ontslagen door regterlijke uitspraak, in de gevallen, in de wet te bepalen. Zij kunnen, op eigen verzoek, door den Koning worden ontslagen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de Godsdienst.

Art. 162. Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomene vrijheid.

163. Aan alle kerkgenootschappen in het Rijk wordt gelijke bescherming verleend.

164. De belijders der onderscheidene godsdiensten genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerschapsregten, en hebben gelijke aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen.

165. Alle openbare godsdienstoefening binnen gebouwen en besloten plaatsen wordt toegelaten, behoudens de noodige maatregelen ter verzekering der openbare orde en rust.

Onder dezelfde bepaling blijft de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatzen geoorloofd, waar zij thans naar de wetten en reglementen is toegelaten.

166. De tractementen, pensioenen en andere inkomsten, van welken aard ook, thans door de onderscheiden godsdienstige gezindheden of derzelver leeraars genoten wordende, blijven aan dezelve gezindheden verzekerd.

Aan de leeraars, welke tot nog toe uit 's lands kas geen, of een niet toereikend tractement genieten, kan een tractement toegelegd of het bestaande vermeerderd worden.

167. De Koning waakt, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

168. De tusschenkomst der regering wordt niet vereischt bij de briefwisseling met de hoofden der onderscheidene kerkgenootschappen, noch, behoudens verantwoordelijkheid volgens de wet, bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van de Finantiën.

Art. 169. Geene belastingen kunnen ten behoeve van 's lands kas worden geheven, dan uit kracht van eene wet.

170. Geene privilegiën kunnen in het stuk van belastingen worden verleend.

171. De verbindtenissen van den staat jegens zijne schuldeischers worden gewaarborgd. De schuld wordt jaarlijks in overweging genomen ter bevordering der belangen van de schuldeischers van den Staat.

172. Het gewigt, de gehalte en de waarde der muntspeciën worden door de wet geregeld.

173. Het toezigt en de zorg over de zaken van de munt, met den aankleve van dien, en de beslissing der geschillen over het allooi, essai en wat dies meer zij, worden opgedragen aan een collegie, onder den titel van raden en generaalmeesteren van de munt, volgens zoodanige voorschriften, als door de wet worden vastgesteld.

De Raden en Generaalmeesteren worden door den Koning benoemd.

174. Er is eene algemeene Rekenkamer, welker taak door de wet wordt geregeld.

Zij is inzonderheid belast met het staven van de cijfers der rekening, die volgens art. 121 aan de Staten-Generaal moet worden overgelegd.

Bij vacature zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene opgave van drie personen aan den Koning, die daaruit kiest.

Op de leden der Rekenkamer, wier bezoldiging wordt geregeld door de wet, is art. 161 van toepassing.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van de Defensie.

Art. 175. Het dragen der wapenen tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot bevestiging van zijn grondgebied, zoowel te land als ter zee, blijft een der eerste pligten van alle ingezetenen.

176. De Koning zorgt, dat er te allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, hetzij inboorlingen of vreemdelingen, om te dienen in of buiten Europa, naar de omstandigheden.

177. Vreemde troepen worden niet dan met gemeen overleg des Konings en der Staten-Generaal in dienst genomen.

178. Er is steeds eene nationale militie, zoo veel mogelijk zamen te stellen uit vrijwilligers, om te dienen, hetzij te land, hetzij ter zee, op de wijze, in de wet bepaald.

179. Bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers wordt de militie voltallig gemaakt door loting uit de ingezetenen, die op den eersten januari van elk jaar in hun twintigste jaar zijn. De inschrijving geschiedt een jaar te voren.

180. Zij, die aldus in de militie te land zijn ingelijfd, worden, in vredestijd, na eene vijfjarige dienst ontslagen.

Voor hen, die in de zeedienst worden opgenomen, wordt een korter diensttijd door de wet bepaald.

Is de Staat in oorlog of in andere buitengewone omstandigheden, zoo kan eene wet, jaarlijks te vernieuwen, hen tot langere dienst verpligten.

181. De militie te land komt, in gewone tijden, jaarlijks eenmaal te zamen, om, gedurende niet langer dan zes weken, in den wapenhandel te worden geoefend. De ligting van het loopende jaar kan tot eerste oefening hoogstens twaalf maanden onder de wapenen gehouden worden.

De Koning kan een deel, door de wet te bepalen, doen zamenblijven.

182. In geval van oorlog of andere buitengewone omstandigheden, kan de Koning de militie te land, hetzij geheel, hetzij ten deele, buitengewoon bijeenroepen.

Tenzelfden tijde roept de Koning de Staten-Generaal bijeen, opdat eene wet het zamenblijven der militie, zooveel noodig, bepale.

183. De lotelingen bij de militie te land mogen niet dan met hunne toestemming naar de overzeesche bezittingen worden gezonden.

184. De verpligte dienst ter zee wordt door de wet op de militie geregeld.

185. Alle kosten voor de legers van het rijk worden uit 's lands kas voldaan.

De inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, de transporten en leverancien, van welken aard ook, voor 's Konings legers of vestingen gevorderd, kunnen niet ten laste van één of meer inwoners of gemeenten worden gebragt.

Het rijk verleent daarvoor schadeloosstelling, op den voet, in de reglementen bepaald.

De uitzonderingen voor tijden van oorlog regelt de wet.

186. In de gemeenten worden schutterijen opgerigt. Zij dienen in tijd van gevaar en oorlog tot verdediging des vaderlands en te allen tijde tot behoud der inwendige rust.

187. De sterkte en inrigting der militie en der schutterijen worden geregeld door de wet.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van den waterstaat.

188. De Koning heeft het oppertoezigt over alles wat betreft den waterstaat, de wegen en bruggen daaronder begrepen, zonder onderscheid of de kosten daarvan worden betaald uit 's lands kas of, op eene andere wijze gevonden.

189. De wet regelt het algemeene en het bijzondere bestuur van den waterstaat in den bovengemelden omvang.

190. De Provinciale Staten hebben binnen hunne provinciën het toezigt op alle wateren, bruggen en wegen, waterwerken en waterschappen; zij zijn

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

Vervolg van het Bijvoegsel der

Arnhemsche Courant,

Van Donderdag 22 Juni 1848.

bevoegd, onder goedkeuring des Konings, in de bestaande inrigtingen en reglementen der waterschappen, behoudens de bepalingen der twee voorgaande artikelen, veranderingen te maken. Deze waterschappen kunnen aan de Staten voordragten tot zulke veranderingen doen.

TIENDE HOOFDSTUK.

Van het onderwijs en het armbestuur.

191. De inrigting van het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door de wet geregeld.

Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, voor zoover het middelbaar en lager onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid des onderwijzers, het een en ander door de wet te regelen.

De Koning doet van den staat der hooge, middelbare en lagere scholen jaarlijks een uitvoerig verslag aan de Staten-Generaal geven.

192. Het armbestuur is een onderwerp van aanhoudende zorg der regering, en wordt door de wet geregeld. De Koning doet van de verrigtingen dienaangaande jaarlijks een uitvoerig verslag aan de Staten-Generaal geven.

ELFDE HOOFDSTUK.

Van veranderingen en bijvoegselen.

193. Ingeval de grondwet eenige verandering of bijvoeging behoeft, wordt zulks door eene wet verklaard, en de verandering of bijvoeging zelve duidelijk aangewezen en uitgedrukt.

194. Bij afkondiging dier wet, welke tevens den tijd der nieuwe verkiezingen voor de Kamers in dubbelen getale bepaalt, worden de bestaande ontbonden.

195. Tot overweging der bij die wet voorgestelde veranderingen komen deze Kamers zamen in vereenigde zittingen. De Koning benoemt den voorzitter.

De vergadering mag over de voorstellen geen besluit nemen, tenzij twee derden harer leden tegenwoordig zijn.

De besluiten worden door eene meerderheid van twee derden der aanwezige leden opgemaakt. Zij strekken, om de veranderingen, zoo als zij zijn voorgesteld, aan te nemen of af te keuren.

Voor het overige wordt gevolgd hetgeen over het maken van wetten is bepaald, met dien verstande, dat op de vereenigde vergadering van toepassing is hetgeen art. 104 ten aanzien der beide Kamers afzonderlijk voorschrijft.

196. Na aanneming of afkeuring der veranderingen in de grondwet worden de Kamers ontbonden, en aanstonds nieuwe verkiezingen bevolen.

197. Geene verandering in de grondwet of in de erfopvolging mag gedurende een regentschap worden gemaakt.

198. De veranderingen of bijvoegselen in de grondwet, door den Koning en de Staten-Generaal vastgesteld, worden plegtig afgekondigd en bij de grondwet gevoegd.

ADDITIONNEELE ARTIKELEN.

Art. 1. Alle bestaande autoriteiten blijven voortduren, totdat zij door andere, volgens deze grondwet, zijn vervangen.

2. Allen, die, uit kracht der bepalingen van de grondwet of van andere wetten, voor hun leven waren aangesteld, en wier betrekking, ten gevolge der herziening of der uit kracht daarvan in te voeren orde, komt te vervallen, blijven twee derden genieten der vaste jaarwedde of retributie, hun, onder welken naam ook, verleend.

Tot eene nieuwe betrekking geroepen, genieten zij daarenboven een vierde der op die betrekking gestelde bezoldiging tenzij deze bezoldiging meer bedrage dan de bovengenoemde twee derden, in welk geval zij die bezoldiging zonder meer genieten.

3. Alle op het oogenblik der afkondiging van de veranderingen in de grondwet verbindende wetten, reglementen en besluiten worden gehandhaafd, totdat zij, overeenkomstig de nieuwe grondwettige orde, achtervolgens door andere worden vervangen.

4. De heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling van personen tot openbare betrekkingen, zijn afgeschaft.

De opheffing der overige heerlijke regten en de schadeloosstelling der eigenaren kunnen door de wet worden vastgesteld en geregeld.

5. De voorstellen:

1o. der wet, regelende het kiesregt en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer,

2o. van provinciale en gemeentewet;

worden voorgedragen in de eerste zitting der Staten-Generaal, volgende op de afkondiging der veranderingen in de grondwet.

De ontwerpen van wet, betreffende de verantwoordelijkheid der ministers, de nieuwe regterlijke inrigting, het onderwijs en armbestuur, en tot uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering worden zoo mogelijk in diezelfde zitting, en in alle geval niet later dan in de daarop volgende, voorgesteld.

De wetten op het beleid der regering in de koloniën worden binnen drie jaren na de afkondiging dezer veranderingen in de grondwet voorgedragen.

6 bevat het voorloopig kiesreglement.

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

Art. 1. Na de afkondiging der veranderingen in de grondwet houden beide Kamers der Staten-Generaal van regtswege op te bestaan met den dag der opening der nieuwe Kamers.

De afkondiging wordt geacht te hebben plaats gehad op den dag der uitgifte van het *Staatsblad*, waarin deze veranderingen zijn opgenomen.

2. De leden der nieuwe Kamers worden gekozen, ten getale van 66 voor de Tweede en van 33 voor de Eerste Kamer, door kiezersvergaderingen, bestaande uit hen, die, volgens de bestaande reglementen voor de stedelijke besturen en op de zamenstelling der Provinciale Staten, de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd.

Geene redenen van uitsluiting komen in aanmerking, dan die in artikel 4 der reglementen voor het bestuur der steden en in artikel 21 der reglementen omtrent de zamenstelling der staten van de provinciën ten opzigte der stemgeregtigden zijn vastgesteld.

3. Terstond na de afkondiging bovengemeld houden de hoofden der plaatselijke besturen zich bezig met de herziening der laatst vastgestelde lijsten van hen, die de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd. Zij doen die herzien, vóór den vijftienden dag na gemelde afkondiging, ter inzage van het publiek leggen.

4. Binnen acht dagen na de kennisgeving, dat de lijsten ter inzage zijn gelegd, dienen de ingezetenen hunne bezwaren, in geschrift, vrij van zegel, aan het plaatselijk bestuur in.

5. Over deze bezwaren en de juistheid der lijsten in het algemeen wordt door den stedelijken of gemeenteraad ten spoedigste beslist: zoodat de lijsten vóór den veertigsten dag na de afkondiging, in artikel 1 vermeld, kunnen zijn gesloten, en op nieuw ter algemeene kennisneming gelegd, met bekendmaking daarvan.

6. De gemeentebesturen ten platten lande zenden binnen vier en twintig uren afschrift der geslotene lijsten aan het bestuur der hoofdplaats van het kiesdistrict, waarin hunne gemeenten zijn gelegen.

7. De kiezersvergaderingen worden, na voorafgaande oproeping der kiezers, gehouden, in de steden, en ten platten lande in de hoofdplaatsen der tegenwoordige kiesdistricten, vóór den vijftigsten dag na de afkondiging, in artikel 1 vermeld.

De Gedeputeerde Staten kunnen, ten gerieve der kiezers, onderkiesdistricten aanwijzen. Het openen der stembilletten geschiedt echter alleen in de hoofdplaats der kiesdistricten.

Elk kiezer ontvangt, nevens zijn brief van oproeping, twee stembriefjes ter invulling.

8. Het hoofd van het plaatselijk bestuur, of die hem volgens de reglementen bij ontstentenis vervangt, is voorzitter der vergadering; de twee jongste leden van den stedelijken of gemeenteraad zijn stemopnemers; één der laatsten teekent de namen van elken kiezer, die een stembiljet in de bus komt doen, de ander, bij het ledigen der bus, de uitgebragte stemmen op.

9. Na afloop der stemopneming wordt het procesverbaal, staande de vergadering, opgemaakt, en, na voorlezing, door den voorzitter met de twee stemopnemers geteekend.

Het behelst:

1o. de namen der kiezers, die gestemd hebben;

2o. de namen der personen, op wie stemmen zijn uitgebragt, en het getal der op ieder uitgebragte stemmen.

De tegenwoordig zijnde kiezers kunnen besluiten, dat alleen het tweede gedeelte zal worden voorgelezen.

10. Afschrift van het proces-verbaal wordt aanstonds ter inzage gelegd van elk ingezeten; het oorspronkelijke binnen vier en twintig uren aan de Gedeputeerde Staten der provincie gezonden, en, bij uittreksel, hetzij in een openbaar nieuwspapier, hetzij afzonderlijk, gedrukt.

11. Er zijn twee stembussen; éene voor de verkiezing van leden voor de Tweede, de andere voor die van leden der Eerste Kamer.

12. Elk kiezer benoemt twee afgevaardigden ter Tweede, en éenen ter Eerste Kamer.

13. Elke provincie wordt, behoudens het bepaalde in alinea 2 van art. 7, verdeeld in zooveel hoofdkiesdistricten, als de bevolking het getal van 90,000 malen bevat. Te weten:

Noord-Braband in 4, Gelderland in 4, Zuid-Holland in 6, Noord-Holland in 5, Zeeland in 2, Utrecht in 2, Vriesland in 3, Overijssel in 2, Groningen in 2, Drenthe in 1, Limburg in 2, te zamen 33.

14. De namen van hen, op wie binnen elk hoofdkiesdistrict stemmen zijn uitgebragt, en het getal dier stemmen, worden door de Gedeputeerde Staten vergaderd, en, door afzonderlijk proces-verbaal voor elk hoofdkiesdistrict zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

15. Hij, die in elk hoofdkiesdistrict de meeste stemmen heeft, is tot afgevaardigde benoemd.

Hij, die in elk hoofdkiesdistrict, voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, na den eerstbenoemde de meeste stemmen heeft, is de tweede benoemde afgevaardigde.

Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd.

16. Hij, die volgens het voorgaande artikel is gekozen, ontvangt van de Gedeputeerde Staten een door den voorzitter geteekend uittreksel van het in art. 14 bedoelde procesverbaal, waaruit blijkt, hoe de stemmen verdeeld zijn geweest.

Dit uittreksel is de geloofsbrief van den afgevaardigde, waarnevens hij aan de Kamer overlegt:

1o. een uittreksel uit de registers van geboorte, of, bij gemis, eene acte van bekendheid, waaruit tijd en plaats zijner geboorte blijken;

2o. eene verklaring van het hoofd van het bestuur zijner woonplaats, ten blijke, dat hij is ingezeten van het rijk;

3o. eene door hem zelven af te geven verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen, die hij bekleedt.

17. De gekozene, niet genegen om de benoeming aan te nemen, geeft daarvan ten spoedigste kennis aan de Gedeputeerde Staten, welke de plaatselijke besturen van het hoofdkiesdistrict gelasten, binnen den kortst mogelijken tijd eene nieuwe verkiezing te doen plaats hebben.

18. Hij, die in meer dan één hoofdkiesdistrict, of te gelijk voor de Tweede en Eerste Kamer is gekozen, verklaart, dadelijk na ontvangst van het in artikel 16 bedoelde uittreksel, schriftelijk aan de Gedeputeerde Staten, welke dier benoemingen hij aanneemt. De Gedeputeerde Staten nemen hierop, voor de andere plaats, gelijken maatregel, als in het geval van het voorgaande artikel.

19. Om tot lid der Tweede Kamer verkiesbaar te zijn, wordt alleen vereischt, dat men Nederlander, ingezeten van het rijk, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zij, en den ouderdom van dertig jaren hebbe vervuld.

20. Verkiesbaarheid tot lid der Eerste Kamer vereischt het bezit derzelfde voorwaarden, en daar te boven dat men in 's rijks directe belastingen, met uitzondering van het patentregt, in hoofdsom en rijks opcenten ten minste tusschen ƒ500 en ƒ1200 drage, naar de provinciale onderscheiding, in bijgevoegde tabel aangewezen. Namelijk in:

Zuid- en Noord-Holland en Vriesland ƒ1200, Utrecht en Zeeland ƒ1000, Gelderland en Limburg ƒ800, Noord-Braband en Overijssel ƒ700, Groningen ƒ600, Drenthe ƒ500.

21. In elke provincie houden de Gedeputeerde Staten zich, terstond na afkondiging der veranderingen in de grondwet, bezig met opmaking van de lijst van hen, die, naar het voorgaande artikel, tot afgevaardigden der Eerste Kamer verkiesbaar zijn. Deze lijst vermeldt bij elken naam het geboortejaar van den verkiesbare, en de plaatsen, waar hij zijne belastingen betaalt.

22. De lijst wordt, bij afschrift, in alle steden en hoofdplaatsen van kiesdistricten der provincie gedurende acht dagen ter visie gelegd.

23. Bezwaren tegen de lijst moeten binnen acht dagen, in geschrift, vrij van zegel, aan de Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

24. De Gedeputeerde Staten de lijst, na onderzoek der bezwaren, zoo als zij zullen vinden te behooren, hebbende verbeterd, sluiten die vóór den vijftienden dag na afloop van den termijn, in het vorige artikel bepaald.

Zij brengen de gesloten lijst terstond door middel van het provinciale blad of een openbaar nieuwspapier ter kennis van het publiek.

25. Vóór de opening der Eerste Kamer van de Staten-Generaal benoemt de Koning haren voorzitter.

Bij het openen der Tweede Kamer bekleedt de oudste van jaren den voorzittersstoel.

In beide Kamers benoemen de voorzitters drie commissiën, elke van drie leden, tot onderzoek der geloofsbrieven. Na afloop van dat onderzoek in de Tweede Kamer, althans zoo veel het zonder uitstel kan worden ten einde gebragt, maakt deze Kamer uit de toegelaten afgevaardigden zamengesteld, eene lijst op van drie leden aan den Koning ter benoeming van haren voorzitter aan te bieden.

Beide Kamers houden zich, tot dat zij nieuwe bepalingen hebben vastgesteld, aan de laatstvastgestelde reglementen van orde der vorige Kamers.

26. Aan Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën wordt overgelaten alle zoodanige maatregelen te nemen, als tot de regte uitvoering van dit voorloopig kiesreglement vereischt worden.

Mengelwerk.

Allerlei uit Londen.

(*Vervolg en Slot van no. 146.*)

Maar welke ook de staatkundige beweegreden nen zijn mogen, het resultaat der finantiën doet een tekort voorzien van 2,411,000 p. st., hetwelk het bestuur noodzaakt om voor te stellen de *incometax* van 3 pCt. op 5 pCt. te brengen. De staathuishoudkundigen weten, met deze cijfers voor zich, niet meer hoe zij de besluiten van den minister zullen uitleggen, wanneer deze verklaart, dat de bloei van den handel alle partijen moet verheugen.

De *income-tax* of belasting op de inkomsten moest provisioneel zijn; zij was eene hulpbron in geval van oorlog of onvoorziene rampen; zij zal zoo veel te zekerder blijven daar ieder jaar zekere takken van de oude belasting ziet vervallen, omdat zij te impopulair worden, of niet meer opbrengen hetgeen zij oorspronkelijk opbragten.

Op dit oogenblik bestaat er in Engeland eene groote ontevredenheid over de belasting op deuren en vensters. Door verscheidene uitzonderingen, die niet alle ten voordeele van den arme gemaakt zijn, blijkt het dat er van de 3,500,000 in dit koningrijk getelde huizen, slechts 500,000 de belasting op de vensters betalen. Dit ten minste heeft eene deputatie van de city beweerd, toen zij bij den kanselier van de schatkist was toegelaten: men moet derhalve den omslag gelijk maken of de belasting geheel afschaffen. De deputatie van de city staat zeker het laatste voor, zonder zich te verontrusten over de tegenwerping van den kanselier: »welke belasting zal de genoemde vervangen?"

De belasting op de vensters wordt eene belasting op de lucht zelve genoemd; het gezondheids-genootschap heeft zich dan ook tegen deze belasting verklaard. Klagten van een' geheel anderen aard worden ter zelfder tijd over de belasting op de thee aangeheven. Hier is alleen sprake van eene vermindering; doch zij, die haar eischen, zien daarin eene uitbreiding en misschien de voorwaarde *sine quâ non* van de voortduring van den handel met China. In 1844 had Engeland in katoenen naar China uitgevoerd voor eene waarde van 1,464,000 p. st. In 1845 vermeerderde de uitvoer ten minste met een millioen; daarna heeft men dit cijfer, in 1846, tot 940,000 p. st. zien verminderen, en het vorige jaar bedroeg het zelfs niet meer dan 880,000 p. st. Wanneer de Chinezen dus dezelfde hoeveelheid Engelsche koopgoederen niet meer ontvangen, dan komt dit omdat zij wilden, dat men eene grootere hoeveelheid thee in ruiling van hen zal terug nemen. Maar de vijanden van de belasting zeggen dat het verbruik van thee in Engeland nog kan toenemen; zij halen eenige inrigtingen in de fabrijkdistricten aan, waarin de werkvrouwen zich op den betaaldag buitengewoon op thee vergasten, en zich gedurende de andere dagen vergenoegen met kokend water op het overblijfsel van het eerste aftreksel te gieten. In verscheidene huizen te Londen is het een gebruik aan de dienstmeiden boven haar loon, eene zekere som te geven voor suiker en thee. Deze som wordt zelden voor thee uitgegeven, nog zeldzamer voor suiker. Verminder den prijs van deze waren, dan zullen of de meesters, of de dienstmeiden ligter iets voor het verbruik afzonderen. Eindelijk, als laatste bewijs: zie de landen, waar de thee overvloedig en goedkoop is, Australië, bij voorbeeld. De Engelschen van Australië verbruiken jaarlijks acht pond per hoofd; de Engelschen van Engeland door elkander weinig meer dan een pond; terwijl in die huisgezinnen, waar men op de uitgaven niet behoeft te zien, het verbruik, in plaats van het middelbare pond der statistiek, soms dertien pond per hoofd bedraagt; neem daarbij nog in aanmerking dat er bij de marine aan ieder matroos een rantsoen van vijf pond vier ons wordt toegestaan, en in de tuchthuizen drie en een vierde pond aan elken gevangene, die van wege het huis gevoed wordt. Het is duidelijk dat, wanneer alle reclamatiën omtrent de vensters, de thee en andere elementen van het budget eindelijk eene meerderheid in het Parlement verkrijgen, de directe belasting op de eigendommen en de inkomsten eene onschatbare bron voor het Britsche budget zal worden. (1)

Men ziet dat de bewoners der werkhuizen hun rantsoen thee hebben. De bewoners der gevangenissen ontvangen het hunne ook; maar, tot groote ergernis van die klasse van menschenvrienden, welke meer bijzonder de gevangenen in hunne bescherming hebben genomen, hebben die van eene der groote gevangenissen van Londen, die van Cold-Bathfields, in den waan kunnen verkeeren, dat zij eens per week polka-airs zouden hooren. De gouverneur heeft goedgevonden aan zijne vrienden danspartijen te geven. De kleine getraliede vensters van zijne sombere woning hebben den glans eener groote illuminatie verre verspreid; de treurige echo's der galerijen hebben de accoorden van een orkest met cornets à pistons weergalmd, en in weerwil van artikel 105 der gedrukte reglementen, hetwelk verbiedt de DANTESCHE poort van het sombere gebouw tusschen elf uur des avonds en zeven uur des morgens te openen, heeft zij den geheelen nacht niet stil gestaan, ten einde rijtuigen door te laten, waarin dansers *en frac*, en gepluimde of met paarlen en diamanten gekroonde danseressen gezeten waren. Noch DANTE, noch MILTON zouden iets zoo verschrikkelijks uitgedacht hebben, de een voor zijne verdoemden, de ander voor zijne duivelen, als die muzijkale slapeloosheid opgelegd aan vermoeide gevangenen, die den ganschen dag in hunnen tredmolen hadden gedraaid, even als eekhorentjes. Deze ontwijding van de gevangenis heeft de boven genoemde en zeker niet genoodigde menschenvrienden luide klagten doen aantreffen; door middel van de pers hebben zij aan den PLUTO van Cold-Bathfields en zijne PROSERPINA gevraagd, of zij jaarlijks met 700 p. st. bezoldigd werden om aan hunne vrienden danspartijen te geven. Eenige vrienden van PLUTO en PROSERPINA hebben geantwoord, dat men ten minste zulk een inkomen niet trok om niet meer tot deze wereld te behooren: in allen gevalle zijn de danspartijen in Cold-Bathfield provisioneel uitgesteld.

Ik handel misschien niet wel met u zoo zeldzaam naar de audiëntiën van de Londensche regtbanken te voeren: daar, even als voor die van Parijs, vallen kleine drama's voor welke de zeden beter doen kennen, dan die in de schouwburgen ten tooneele worden gevoerd. Ik stel mij voor eenige tooneelen bijeen te verzamelen, hetzij voor de *Queen-Bench*, voor het hof van den *Exchequer*, voor het hof van politie, voor het hof van faillissementen enz., maar alleen wanneer zij niet te lang zijn. Deze week, genoemde plaatsen bezoekende, heb ik aan het hof van den *Exchequer* kennis gemaakt met eenen smokkelaar, ALLEN geheeten, voor wiens vernuftige industrie ik al de belangstelling van onzen medewerker FONTEYRAUD inroep, die, naar het mij voorkomt, het in zijn artikelen met de douanen op leven en dood schijnt opgenomen te hebben. Deze ALLEN, zelf een oud tolbeambte, thans winkelier, voerde over de haven van Hull groote kisten in, gevuld met ledige doosjes, welke lucifers hadden bevat of die later nog moesten bevatten. De douane heeft in weerwil van de theorie der belasting op deuren en vensters, nog geen middel kunnen uitdenken om eene belasting op het *ledige* te innen. Maar wantrouwig jegens haren vroegeren beambte, belastte zij twee harer speurhonden hem in zijn huis te bespieden. Het huis van eenen Engelschman is zijn kasteel, zoo als men hier in constitutioneelen stijl zegt. Hoe zou men dan de woning van ALLEN schenden? De beide agenten knoopten verstandhouding aan met eenen huurder, die de eerste verdieping bewoonde van het huis, waarvan de gewezen tolbeambte het onderste gedeelte had betrokken. Zij ligtten eene plank op van de vloer der kamer boven zijn magazijn, en door de opening zagen zij hem zijne kisten omkeeren; vervolgens haalde hij er, door middel van een' dubbelen bodem, die tegenover het gewone deksel was aangebragt, Hamburger tabak uit, die hij in gewone kistjes pakte om ze vrij van belasting aan zijne correspondenten te zenden. Deze kistjes zijn in beslag genomen en de smokkelaar is veroordeeld geworden tot eene boete van 225 p. st., de drievoudige waarde van de sigaren! — 225 p. st. wegens het smokkelen van tabak! De justitie heeft zeer grillige weegschalen, een uur later heeft het hof een beambte van de schatkamer, den heer BRYANT, tot slechts 15 p. st. schadevergoeding veroordeeld, omdat hij een' jongen onderdaan van het mannelijk geslacht voor koningin VICTORIA had binnengesmokkeld. De heer BRYANT werd door de moeder van het kind ook beschuldigd haar den raad gegeven te hebben, het door middel van eenige droppels vergif om te brengen. Deze vader van gesmokkelde waar (*père de contrebande*) heeft de zaak ontkend, hij heeft zelfs gepoogd het vaderschap te loochenen, zoo als de gewezen tolbeambte de sigaren trachtte te loochenen; maar de getuigen, namentlijk voor den een de speurhonden van de douane, en voor den ander de vroedmeester, die eene rekening van 8 p. st. inleverde, hebben de beide overtredingen bewezen. Om de eer van de justitie op te houden, moet hier aangemerkt worden, dat het den heer BRYANT meer dan 15 p. st. zoude hebben gekost aan de kerk het honorarium te hebben onthouden; maar het is bewezen geworden, dat de moeder van den nieuwen onderdaan reeds eenmaal de bevolking van het Britsche koningrijk had vermeerderd. Het Hof heeft in deze maand een' doorluchtigen pleiter, den hertog VAN BRUNSWIJK, die te Londen het onrustigste leven blijft leiden, in persoon zien verschijnen. Deze vorst heeft al zijne twisten met dien geduchten GREGORY nog niet geeindigd, die hem met zijne schotschriften in den *Satirique* vervolgde, en tegen wien de hertog eene bende had bezoldigd, om hem van het tooneel te verjagen, toen zijn vijand zich tot koning van het theater wilde verheffen. De twee *gevallene* vorsten, namentlijk de verbannen hertog en de uitgefloten acteur, drijven hun twist tot het uiterste. Den 14den van deze maand heeft de hertog zelf zijne zaak gedurende *drie en een half uur* bepleit! Welk een' welsprekenden vorst hebben de Brunswijkers weggejaagd, onder voorwendsel, dat hij niet constitutioneel genoeg voor hen was! De hertog heeft tegen den uitgever en drukker van den *Satirique* door middel van twee vonnissen eerst eene som van 1000 p. st., daarna eene van 200 p. st. verkregen. Het dient opgeteekend te worden, dat hij heeft aangetoond reeds meer dan 100,000 p. st. in regten te hebben uitgegeven.

Een zonderling drama inderdaad in onze eeuw van omwentelingen en tegen-omwentelingen, dat leven van een gewezen souvereinen vorst strijdende tegen de pers, die zich in het algemeen alleen tegen de regerende vorsten scherp uitlaat. Welk een tooneel voor zijne nicht Koningin VICTORIA, en hoezeer moet zij, dat koninginne-kind, alvermogende en aangebedene pop, hoe zeer moet zij de constitutioneele fictie zegenen, die haren troon beschermt en den geheelen last der zaken aan hare ministers overlaat! Elken dag ontvangt zij een nieuw bewijs van de hartelijke vooringenomenheid van hare onderdanen met haar. Het is waar dat men haar bij gelegenheid wel eens die somtijds hebzuchtige koningsgezindheid weet te herinneren; maar waartoe zoude haar anders de civiele lijst dienen? Voor eenige dagen werd hare edelmoedigheid op de proef gesteld door eenen papegaai... ja, door een papegaai, een' bewonderingswaardigen vogel, die met den spoortrein van Bristol is aangekomen. De eigenaar van Pol (alle papegaaijen heeten in Engeland Pol, zoo als zij in Frankrijk Jacot genoemd worden), de eigenaar van Pol de fraaije vederen van zijnen vogel ziende en zijne vlugheid in het praten, had hem voor Hare Majesteit opgevoed. Toen hij hem waardig achtte om de Koningin te vermaken, zond hij hem in eene mooije kooi naar het paleis, en op het gezigt van den nieuwen hoveling begonnen verscheidene hofdames reeds jaloersch te worden. Maar Pol, verblind door de pracht van het koninklijk verblijf, scheen alles vergeten te hebben. Te vergeefs overlaadde de Koningin hem met vragen, Pol bleef stom. Eene hofdame fluisterde reeds van hem dat het met den pratenden vogel wel zou wezen als met den voorzitter van de Kamer der gemeenten, die men spottender wijze *the speaker* noemt, omdat hij nooit spreekt. Toen de Koningin eindelijk den moed opgaf en Pol den rug toekeerde, zeide deze duidelijk in goed Engelsch: »*If you don't send twenty pounds, I'll go back:* — Indien gij geen twintig pond sterling zendt, ga ik weêr naar huis." De koningin lachte hartelijk, vroeg naar den naam van den getrouwen onderdaan, wien zij dit schoon geschenk verschuldigd was, en gaf bevel dat hij de *twintig pond sterling* bij de bank van Bristol zou kunnen ontvangen. De papegaai is nog een der meest geliefde vogelen van de koninklijk vogelkooi: prins ALBERT leert hem *ik bemin u* in het Hoogduitsch vervoegen.

Is het, in een land, waar de koningin een papegaai voor 20 p. st. niet duur vindt, te verwonderen dat de architect van de nieuwe zalen van het Parlement een millioen voor zijn salaris heeft durven vragen? Het Huis der Gemeenten heeft deze som op de helft verminderd. Bijna eene geheele zitting van het Huis is besteed aan eene discussie over de rekeningen van den heer BARRY, die nog maar 25 millioen meer heeft uitgegeven, dan waartoe hij oorspronkelijk magtiging had ontvangen, zonder te kunnen bepalen, waar hij zal eindigen. De heer J. HUME heeft zijne afkeuring te kennen gegeven over zulk eene verkwisting, welke de ministers slechts ten halve hebben durven regtvaardigen. Maar sir ROBERT PEEL heeft niet geaarzeld te verklaren, dat eene natie als de Engelsche niet moest dingen met zulk een' architect als de heer BARRY. In het bijzonder dien spaarzamen heer HUME aanvallende, heeft hij hem zijne barbaarschheid ten opzigte der kunsten verweten en hem herinnerd dat hij, van eene architraaf van elf voet hoog hoorende spreken, uitgeroepen had, dat er geen mensch was van elf voet, en dat zeven voet dus wel voldoende zoude zijn, waarop sir ROBERT geantwoord had, dat men, hoe wijder en hooger eene deur was, er zoo veel te minder steen en kalk voor noodig had. Hoe gelukkig of rijk moet die natie niet zijn, waar een tekort van 25 millioen schertsenderwijze wordt behandeld! De heer BARRY blijft belast met de voltooijing van het gebouw, dat waarlijk tot een gedenkteeken kan dienen en in zekere deelen die reuzen van elf voet, waaraan de heer HUME niet gelooft, waardig is. Indien de plannen van den architect verwezenlijkt worden, dan zullen de decoratiës van eenige deelen tooverachtig zijn en met de half Oostersche, half gothische verbeelding overeenkomen van wijlen den heer BECKFORD, den schrijver van *Vatheck*, die een gedeelte van zijn leven doorbragt om de architectuur van zijnen roman te verwezenlijken.

Een van die handelende dichters, die in Engeland minder zeldzaam zijn dan in andere landen, de heer BROOKE, de Raja van Sarawak, is weder naar zijn vorstendom in den Indischen Archipel vertrokken, hetwelk hem onlangs om zijn' avonturlijken moed is toegewezen. Hij heeft zich op den Meandre, een fregat van vier en veertig stukken, ingescheept, om zijn bestuur weder voort te zetten. Daar hij de titels van Oosterschen vorst en consul van Engeland in zich vereenigt en tevens *geälliëerde* en *agent* van de Koningin van Engeland is, zoo kan hij voortaan nog meer ondernemen dan hij tot nu toe gedaan heeft, beschaven of veroveren. Dat is waarlijk eene soort van kolonisatie, die het onrustig genie van lord BYRON zou toegelachen hebben; want indien deze had geleefd, zoo zou hij aan de Grieken, tot vergelding van zijne diensten, eenig eilandje gevraagd hebben, waar hij voornemens was die schoone gravin VAN GUICCIOLI Koningin te maken, die hare schoone blonde haren zedigljk met de toque van eene gemalin van eenen pair van Frankrijk heeft zien kroonen.

Gij zult met genoegen vernemen dat Engeland zijne avonturiers der wetenschap ook niet aan zich zelven overlaat. Er worden op nieuw toebereidselen gemaakt, voor eene expeditie, die onder het bevel van kapitein ROSS de Noordelijke IJszee moet doorkruisen ter opsporing van kapitein FRANKLIN.

---

(1) REBECCA, de opregte REBECCA uit Wallis, schijnt zich in Londen gevestigd te hebben, waar zij zich tot nog toe vredelievend betoont. De belastingschuldigen van de parochie St. Pancras hebben eene vergadering gehouden en eene petitie opgesteld tegen de tolbelasting.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. DONDERDAG, 22 JUNIJ. N°. 13.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, den 21 Junij.

In een buitengewoon n°. van het *Bijblad* van heden, hebben wij aan onze lezers, vóór eenig ander blad, medegedeeld het **Ontwerp van gewijzigde Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden.**

In ditzelve vindt men in haar geheel, het ONTWERP DER NIEUWE FRANSCHE CONSTITUTIE.

Bij besluit van den 17 dezer, n°. 76, heeft Z. M. goedgevonden tot luitenant-kolonel bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam te benoemen, *F. Melvil*, voormaals majoor bij dezelfde schutterij.

— Morgen, Donderdag, zullen alle de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal vergaderen over het ontwerp van wet tot afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk.

— Ter Algemeene Rekenkamer is weder overgebragt voor eene som van *f* 4,150,000 aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 100 en *f* 500; zoodat thans voor een bedrag van *f* 17,039,000 aan muntbiljetten is ingetrokken.

— Naar men verneemt zullen binnen kort de miliciens, behoorende tot de ligting van 1847, onder de wapenen geroepen worden, en alleen de manschappen van de ligting van 1845, welke in dienst zijn bij *het wapen der kavallerie*, met verlof naar hunne haardsteden terug keeren.

— In de residentie is aangekomen, en aan het hotel *den Ouden Doelen* afgestapt, de burggraaf *Pöllington* en familie, benevens gevolg, komende van Brussel.

— Morgen ochtend, ten 9 ure, zal voor het prov. hof in Zuid-Holland, kamer van strafzaken, een aanvang worden gemaakt met de behandeling der zaak van *van Baalen c. s.*, betrekkelijk het vervaardigen en uitgeven van valsche muntbiljetten.

— Gisteren avond ten half acht ure is de eerste nieuwe haring alhier aangebragt, en zijn daarvan onmiddellijk de gewone geschenken aan Z. M. en aan de leden der koninklijke familie aangeboden. De eerste jager heeft te Vlaardingen aangebragt 93 ton, waarvan de helft maatjes en de andere helft volle. De prijs was *f* 700 per ton.

Buitenlandsche berigten.

Rusland. — De duitsche dagbladen behelzen thans gedurig berigten over de houding van Rusland, welke in de Poolsche gewesten dreigender zou worden.

Pruissen. — In de zitting der staatsregelende vergadering van 17, heeft de heer *Camphausen* de aftreding aangekondigd van de ministers van oorlog, buitenlandsche zaken en onderwijs. Tot opvolger van eerstgenoemden is benoemd de generaal *von Schreckenstein*. De vergadering heeft besloten, op voorstel van den heer *Camphausen*, hare zittingen tot den 20 te verdagen, ten einde tegen dien tijd het kabinet voltallig gemaakt kon worden.

Ook de minister voor den handel, *von Patow*, heeft zijn ontslag genomen en zal door den heer *von Bulow* vervangen worden.

Duitschland. — Het ontwerp der duitsche volksregten, zoo als het aan eene commissie uit den rijksdag ter verdere overweging is overgelegd, is nu bekend gemaakt en bevat 22 artikelen. Volkomen vrijheid van geloofsbelijdenis, onderwijs, drukpers en vereeniging, behooren tot de grondslagen van dit ontwerp.

— Het democratische congres heeft sedert de laatste dagen te Frankfort zijne zittingen gehouden. Het telt omtrent 160 leden. Het verklaart zich stellig voor eene democratische republiek, en de leden noemen zich reeds *burgers* onder elkander. Het zal een manifest aan de geheele duitsche natie uitvaardigen, en een centraal commité benoemen, om voor het bevorderen der algemeene belangen te waken; welk commité uit drie leden zal bestaan. Berlijn zal als hoofdplaats worden aangewezen voor de partij der republiek, en een aantal andere steden als hoofdplaatsen van arrondissementen. Men wil, dat het manifest reeds in gereedheid is, en de organisatie van de republikeinsche vereenigingen schijnt in alle deelen ontworpen te zijn. Men ziet met belangstelling het besluit te gemoet, 't welk de regeringen in dezen zullen nemen.

Oostenrijk. — De tijdingen uit Weenen van den 16 houden in, dat het bewind, in den loop van den vorigen dag, slechts een telegrafisch berigt uit Praag had bekomen, volgens hetwelk *sedert 8 ure des morgens de stad gebombardeerd* en de gemeenschap afgesloten was. Het bewind te Weenen wachtte met belangstelling nadere tijdingen, wegens de ontvangst van de afgezondene commissarissen.

Te Weenen is thans de officiële tijding ontvangen, dat Triëst door de Sardinische en Venetiaansche scheepsmagt geblokkeerd wordt, en wel sedert den 15 dezer, voor alle schepen onder Oostenrijksche, terwijl de blokkade voor alle andere vlaggen den 15 Julij zal beginnen.

— De opstand te Praag is, na een bloedig gevecht, bedwongen.)

Italië. — De Paus heeft aan een vrijzinnig programma van het kabinet zijne goedkeuring gehecht; zoodat de eenstemmigheid tusschen Z. H. en de ministers, tot groote vreugde der bevolking, hersteld is.

De verovering van Vizenza door de Oostenrijkers heeft een treurigen indruk in Italie gemaakt. Het is een groot, maar geen onherstelbaar verlies, zoo spreekt de voorloopige regering in Milaan.

Den 10 Junij heeft koning *Karel-Albert*, in zijn hoofdkwartier te Gardar, de acte geteekend *tot vereeniging van Lombardije met het koningrijk Sardinië*; die acte was hem uit Milaan overgebragt. De voorloopige regering te Milaan zal onmiddellijk hare werkzaamheden eindigen; zij zal vervangen worden door eene commissie van regentschap, bestaande uit Piemontezen en Milanezen, onder voorzitterschap van den heer *Casati*.

De blokkade van Triëst door het italiaansche eskader is thans officieel aangezegd; de Duitsche Bondsvergadering heeft daartegen geprotesteerd, daar zij Triëst als Duitsch grondgebied beschouwt.

Frankrijk. — In de zitting van de nationale vergadering van den 19 heeft de heer *Marrast*, rapporteur der commissie, voorlezing gedaan van het

ONTWERP VAN STAATSREGELING.

Dit ontwerp is van dezen inhoud:

« In tegenwoordigheid van God, en namens het fransche volk, verkondigt en besluit de nationale vergadering als volgt:

Verklaring der pligten en regten.

Art. 1. De pligten van den mensch in de maatschappij zijn begrepen in den eerbied voor de staatsregeling, in de gehoorzaamheid aan de wetten, in de verdediging des vaderlands, in de vervulling van de pligten des gezins en in de broederlijke uitoefening van dezen grondregel: *Doe een' ander niet, wat gij niet wilt dat u geschiede; wat gij wilt dat uwe naasten voor u doen, doe het voor hen.*

2. De staatsregeling waarborgt aan alle burgers: Vrijheid, Gelijkheid, Veiligheid, Onderwijs, Arbeid, Eigendom, Bijstand.

3. De vrijheid bestaat in het regt van te gaan en te komen; van rustig en ongewapend te vergaderen; zich te vereenigen; in het regt van verzoek; van uitoefening zijner godsdienst; en der mededeeling van zijne gedachten of gevoelens door de drukpers of anderzins.

De uitoefening van die regten heeft geen andere grenzen dan de regten en de vrijheid van anderen, of de openbare veiligheid.

4. De gelijkheid bestaat in de uitsluiting van allen titel en privilegie van geboorte, klasse of caste, in de bevoegdheid van iedereen tot het bekleeden van alle openbare bedieningen, zonder andere voorkeur dan die deugd en begaafdheid geven, en in de regtmatige deelneming van alle burgers, aan de lasten en de baten van de maatschappij.

5. De veiligheid bestaat in de bescherming van persoon, gezin, woning, regt en goed van ieder lid der maatschappij.

6. Het regt van onderwijs is dat, hetwelk alle burgeren genieten, om kosteloos van den Staat het onderrigt te erlangen, dat geschikt is, om de natuurlijke, zedelijke en verstandelijke vermogens van ieder hunner te ontwikkelen.

7. Het regt op den arbeid is dât, hetwelk ieder mensch heeft om door werken te leven.

De maatschappij behoort, door de voordeelgevende en algemeene middelen, waarover zij te beschikken heeft, en die later zullen geregeld worden, den gezonden menschen, die zich op geene andere wijs arbeid weten te verschaffen, dien te geven.

8. De eigendom bestaat in het regt om te genieten van en te beschikken over zijne goederen en inkomsten, over de vruchten van zijn werk, zijn verstand en zijne nijverheid.

9. Het regt tot bijstand is dat, hetwelk toekomt aan de verlaten kinderen, aan de lijdenden en oude lieden, om van den Staat middelen van bestaan te erlangen.

CONSTITUTIE.

EERSTE HOOFDSTUK. — *Van de volks-oppermagt.*

10. Frankrijk is eene democratische, éénе en ondeelbare republiek.

11. De Fransche republiek heeft tot leer: Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap.

12. De oppermagt berust in de Fransche burgers te gader.

Zij is onvervreemdbaar en onverjaarbaar.

Geen enkel persoon, geen deel des volks kan zich de uitoefening daarvan toekennen.

13. Alle openbare magten, welke ook, spruiten uit het volk voort.

Zij kunnen niet erfelijk worden overgedragen.

14. De afscheiding der magten is de eerste voorwaarde van eene vrije regering.

TWEEDE HOOFDSTUK. — *Van de wetgevende magt.*

15. Het Fransche volk draagt de wetgevende magt aan eene eenige vergadering op.

16. De verkiezing heeft de bevolking ten grondslag.

17. Het gezamenlijk getal volksvertegenwoordigers zal zevenhonderd vijftig bedragen, daaronder begrepen de vertegenwoordigers van Algiers en de Fransche Koloniën.

18. Dit getal zal negen honderd bedragen voor de vergaderingen, die de Staatsregeling mogten herzien.

19. De stemming geschiedt regtstreeks en algemeen.

20. Kiezers zijn alle Franschen die 21 jaren bereikt hebben en in het genot zijn van hunne burgerlijke en staatkundige regten.

21. Kiesbaar zijn, zonder voorwaarde van belasting-bedrag of woonplaats, alle Franschen die hun 25ste jaar bereikt hebben en in het genot zijn van hunne burgerlijke en staatkundige regten.

22. Kiezers noch kiesbaar zijn: 1°. de niet-gerehabiliteerde gefailleerden, 2°. de personen die veroordeeld zijn, hetzij tot afflictieve of onteerende straffen, hetzij tot correctionele straffen, wegens feiten, bij de wet als misdaden gerekend, of wegens diefstal, bedrog, misbruik van vertrouwen en aanranding van de eerbaarheid.

23. De wet nopens de verkiezingen zal de ambtenaren aanduiden, die niet verkozen kunnen worden in den kring van het grondgebied, waar zij hunne bedieningen uitoefenen.

24. De stemming geschiedt geheim.

25. De verkiezing van vertegenwoordigers geschiedt bij departement, in de hoofdplaats van het kanton en bij inschrijving van de stem op eene lijst.

26. De nationale vergadering onderzoekt de geloofsbrieven voor hare leden en beslist over de geldigheid der verkiezingen.

27. Zij wordt voor drie jaren gekozen, en in haar geheel hernieuwd.

28. Haar zittingstijd wordt niet afgebroken.

Intusschen kan zij hare zittingen schorsen voor een zeker tijdsverloop, door haar te bepalen, doch dat den tijd van drie maanden niet mag te boven gaan.

29. De vertegenwoordigers zijn altijd herkiesbaar.

30. De leden der nationale vergadering zijn de vertegenwoordigers niet van het departement, dat ze benoemt, maar van geheel Frankrijk.

31. Zij kunnen geen gebiedenden lastbrief ontvangen.

32. De volksvertegenwoordigers zijn onschendbaar.

Te geener tijd kunnen zij vervolgd, beschuldigd noch veroordeeld worden wegens de gevoelens, die zij in den boezem van de nationale vergadering hebben kenbaar gemaakt.

33. Zij kunnen niet vervolgd noch in hechtenis genomen worden in strafzaken, behalve op heeter daad, dan na vooraf gegaan verlof van de vergadering.

34. Onvereenigbaar met den wetgevenden lastbrief zijn alle bedieningen, waarvan de bekleeders naar goeddunken herroepbaar zijn.

35. Geen lid van de nationale vergadering kan, gedurende den zitting-tijd, benoemd of bevorderd worden tot bedieningen, waarvan de bekleeders naar goedvinden door de uitvoerende magt benoemd worden.

36. De leden van de nationale vergadering, die openbare bedieningen vervullen, worden daarin tijdelijk vervangen, en trekken daarvan geene bezoldiging, gedurende den tijd dat hun wetgevende lastbrief duurt.

37. Van de bepalingen der artt. 34, 35 en 36 zijn uitgezonderd

1°. de ministers;

2°. de onder-secretarissen van staat;

3°. de procureur-generaal in de regtbank van cassatie;

4°. de procureur-generaal in de regtbank van appel te Parijs.

5°. de maire van Parijs;

6°. de prefect van politie;

7°. de commandant van de nationale garde te Parijs, en die andere ambtenaren, die door bijzondere wetten mogten worden aangewezen.

38. Ieder volksvertegenwoordiger ontvangt eene schadeloosstelling, welke hij niet mag opgeven.

39. De zittingen der vergadering zijn openbaar.

Niettemin kan de vergadering met gesloten deuren beraadslagen, op de aanvrage daartoe te doen door een zeker getal leden, bij het reglement bepaald.

40. De vergadering geeft wetten en bevelschriften.

De bevelschriften hebben slechts betrekking tot plaatselijke en bijzondere belangen.

De aanwezigheid van de helft en één der leden van de vergadering, is noodig, om de stemming over wetten geldig te doen zijn.

Het reglement bepaalt het getal leden, dat voor de stemming over bevelschriften vereischt wordt.

41. Geen wetsontwerp of bevelschrift zal, behalve in geval van dringenden spoed, dan na drie lezingen, in bepaalde stemming worden gebragt; het tijdsverloop tusschen de drie lezingen zal niet minder dan tien dagen bedragen.

42. Elk voorstel, tot verklaring van dringenden spoed, is van eene ontwikkeling van gronden vergezeld.

Het voorstel wordt, staande de zitting, naar de afdeelingen verzonden.

Eene commissie, door de afdeelingen benoemd, brengt een verslag uit, alleen over het vraagpunt van spoed.

Indien de vergadering oordeelt dat er dringende spoed vereischt wordt, dan verklaart zij dit, en bepaalt onmiddellijk den tijd der beraadslaging.

Indien zij beslist, dat er geen dringende spoed vereischt wordt, dan volgt het ontwerp den gewonen loop.

DERDE HOOFDSTUK. — *Van de uitvoerende magt.*

43. Het fransche volk draagt het uitvoerend bewind aan een burger op, die den titel voert van President der Republiek.

44. Om tot President te worden benoemd, moet men geboren Franschman en ten minste dertig jaren zijn.

45. De President wordt benoemd door de regtstreeksche en algemeene verkiezing, bij geheime stemming en met volstrekte meerderheid der stemmenden.

46. De processen-verbaal der verkiezingen worden onmiddellijk aan de nationale vergadering overgedragen, die zonder verwijl beslist over de geldigheid van de verkiezing, en den president van de republiek verkondigt.

Indien geen kandidaat meer dan de helft der uitgebragte stemmen op zich vereenigd heeft, dan verkiest de nationale vergadering den president der republiek met de volstrekte meerderheid en met geheime stemming, onder de vijf kandidaten, die de meeste stemmen hebben verkregen.

47. De president der republiek wordt voor vier jaren gekozen, en is niet herkiesbaar, dan na een tusschentijd van vier jaren.

48. Hem is opgedragen voor de uitvoering der wetten te waken, en die te verzekeren.

49. Hij beschikt over de gewapende magt, edoch zonder dat hij daarover in persoon het bevel mag voeren.

50. Hij kan geen deel des grondgebieds afstaan, noch het wetgevend ligchaam ontbinden, noch op eenigerlei wijs de heerschappij der staatsregeling en des wetten schorsen.

51. Jaarlijks biedt hij der nationale vergadering een Verslag van den algemeenen stand van zaken der Republiek aan.

52. Hij onderhandelt over de verdragen.

Geen verdrag is bepaald gesloten, vóór dat het onderzocht en bekrachtigd is door de nationale vergadering.

53. Hij heeft het regt van gratie; maar hij kan dit niet uitoefenen, dan op voorstel van den minister van justitie, en na het gevoelen van den staatsraad te hebben ingewonnen.

54. Hij vaardigt de wetten in naam des franschen volks uit.

55. De wetten, die dringenden spoed vereischen, worden binnen den tijd van twee dagen uitgevaardigd, en de andere wetten binnen den tijd van acht dagen, verloopen na de overgifte daarvan, door den president der nationale vergadering, aan den president van de republiek.

56. Ingeval de president der republiek zwaarwigtige bedenkingen tegen eén ontwerp van wet of bevelschrift mogt hebben, dat door de nationale vergadering is aangenomen, dan kan hij, binnen den tijd voor de uitvaardiging bepaald, aan de vergadering eene boodschap toezenden, waarin hij zijne aanmerkingen ontvouwt en eene nieuwe beraadslaging verlangt.

De vergadering overweegt deswege; hare beslissing wordt een bepaald besluit; dit wordt aan den president der republiek kenbaar gemaakt.

De uitvaardiging heeft alsdan plaats binnen den tijd voor de wetten en bevelschriften, die dringenden spoed vereischen, vastgesteld.

57. Bij gebreke van uitvaardiging door den president der republiek, in den tijd, door de vorige artikelen bepaald, zal daarin door den president der nationale vergadering worden voorzien.

58. De president ontvangt de gemagtigden en gezanten der vreemde mogendheden, bij de republiek.

59. Hij plaatst zich aan 't hoofd, bij nationale plegtigheden.

60. Hij wordt ten koste der republiek gehuisvest, en ontvangt een jaargeld van zes honderd duizend franken.

61. Hij heeft zijn verblijf in de zetelplaats der regering.

62. De president der republiek benoemt of ontslaat naar goedvinden de ministers.

Hij benoemt of ontslaat in den raad der ministers de diplomatische agenten, de generaals en militaire commandanten van de krijgsmagt te lande en de vloten, de prefecten, den opperbevelhebber van de nationale garde van Parijs, den maire van Parijs, de gouverneurs der koloniën, van Algerie en der bank van Frankrijk, de procureurs-generaal en andere hooge ambtenaren.

Hij benoemt en ontslaat de ondergeschikte beambten der regering, op het voorstel van den bevoegden minister.

63. Hij heeft het regt, om voor een tijd van hoogstens drie maanden, te schorsen de maires en andere ambtenaren van de uitvoerende magt, die door de burgers verkozen worden.

Hij kan ze niet ontslaan, dan na den staatsraad gehoord te hebben.

De wet bepaalt de gevallen, waarop de ontslagen ambtenaren voor dezelfde bedieningen onverkiesbaar kunnen verklaard worden.

Die verklaring van onverkiesbaarheid kan niet dan door eene jury worden uitgesproken.

64. Het getal ministers en hunne bevoegdheid worden door de wetgevende magt bepaald.

65. De acten van den president der republiek, andere dan die waarbij hij de ministers benoemt of ontslaat, hebben geen gevolg dan wanneer zij door een minister mede-onderteekend zijn.

66. De president, de ministers, de ambtenaren en allen, in wie de openbare magt berust, zijn verantwoordelijk, ieder voor zoo veel hem aangaat, voor alle handelingen van de regering en het bestuur.

Eene wet zal het geval bepalen van de verantwoordelijkheid, de waarborgen der ambtenaren en de wijze van vervolging.

69. De ministers kunnen in den boezem van de nationale vergadering verschijnen; zij worden, zoo dikwerf zij het verlangen, gehoord.

68. Er is een vice-president van de republiek, benoemd voor vier jaren, door de nationale vergadering, op de voordragt van den president, in de maand na zijne verkiezing.

In geval dat de president verhinderd wordt, vervangt de vice-president hem, en oefent hij zijne magt uit.

Bij openvalling van de betrekking van president door sterfgeval, indien de president zijn ontslag neemt, of anderzins, dan wordt binnen eene maand, tot de verkiezing van eenen nieuwen president overgegaan.

VIERDE HOOFDSTUK. — *Van den Staatsraad.*

69. Er zal een staatsraad zijn, zamengesteld uit ten minste veertig leden.

De vice-president van de republiek is regtens president van den staatsraad.

70. De leden van dezen raad worden benoemd voor drie jaren door de nationale vergadering, in de eerste maand van elken zittingtijd, bij geheime stemming en met volstrekte meerderheid.

Zij zijn steeds herkiesbaar.

71. Die leden van den staatsraad, die in den boezem van de nationale vergadering gekozen zijn, zullen onmiddellijk als volksvertegenwoordigers vervangen worden.

72. De leden van den staatsraad kunnen niet ontslagen worden dan door de vergadering, op voorstel van den president der republiek.

73. De staatsraad ontwerpt de wetsvoordragten, welke de regering aan de vergadering voorslaat, en de ontwerpen welke van leden der nationale vergadering uitgaan, en die deze vergadering aan den staatsraad toezendt.

Hij vervaardigt de reglementen van openbaar bestuur op de bijzondere aanvrage van de nationale vergadering.

Hij oefent, ten aanzien van de departementale en gemeentelijke besturen, alle toezigt en waakzaamheid uit, welke bij de wet aan den staatsraad zijn opgedragen.

Eene bijzondere wet zal de andere bevoegdheid van den raad regelen.

74. Bij het verstrijken van den tijd hunner betrekkingen, zijn de president en de vice-president van de republiek regtens leden van den staatsraad.

HOOFDSTUK V. — *Van het binnenlandsch bestuur.*

75. De tegenwoordige verdeeling des grondgebieds in departementen, kantons en gemeenten, kan slechts bij de wet worden veranderd.

76. Er zijn: 1°. in elk departement een bestuur, bestaande uit een prefect, een algemeenen raad en eene administrative regtbank, die de werkzaamheden van raad van prefectuur vervult;

2°. in elk arrondissement, een onder-prefect;

3°. in elk kanton, een raad, bestaande uit maires van alle gemeenten van het kanton;

4°. in elke gemeente een bestuur, bestaande uit een maire, adjuncten en een gemeenteraad.

77. De gemeenteraad kiest in zijnen boezem den maire en de adjuncten.

78. Eene wet zal de bevoegdheid van de algemeene raden, der kantonnale raden en der gemeente-raden bepalen.

79. De algemeene- en de gemeente-raden worden door de regtstreeksche verkiezing van alle burgers, in het departement of in de gemeente wonende, benoemd.

Eene bijzondere wet zal de wijze van verkiezing der stad Parijs en van de steden, die eene bevolking van meer dan 100,000 zielen hebben, bepalen.

80. De algemeene raden en de gemeente-raden kunnen door den president der republiek, den staatsraad gehoord, ontbonden worden.

ZESDE HOOFDSTUK. — *Van de regtsmagt.*

81. Regt wordt namens het volk gesproken.

De regtspraak is kosteloos.

De debatten zijn openbaar, ten zij dit voor de orde en goede zeden schadelijk worde geacht.

De vormen van de regtsvordering zullen verkort en vereenvoudigd worden.

82. In strafzaken blijft de regtspraak door gezworenen bestaan.

83. Zij zal tot correctionnele en burgerlijke zaken uitgestrekt worden in de gevallen en in de vormen, bij de wet vast te stellen.

84. De vrederegters en hunne plaatsvervangers worden verkozen in de hoofdplaats van het kanton, door de regtstreeksche stemming van al de burgers, die in het kanton woonachtig zijn.

85. De regters van eersten aanleg en van hooger beroep worden door den president van de republiek benoemd, volgens eene orde van kandidaten, die door de wet op de zamenstelling der regterlijke magt zal worden geregeld.

86. De regters van de regtbank van cassatie worden door de nationale vergadering benoemd.

87. De magistraten van het openbaar ministerie worden door den president van de republiek benoemd.

88. De regters van eersten aanleg, van hooger beroep en van cassatie worden benoemd voor hun leven.

Zij kunnen bij vonnis worden ontslagen of geschorst, ter zake en in den vorm bij de wetten te bepalen.

De wet op de zamenstelling van de regterlijke magt zal den ouderdom bepalen, waarop de regters op retraite zullen kunnen worden gesteld.

89. De krijgsraden voor de magt te land en te water, de regtbanken van koophandel, de goêmannen en andere bijzondere regtbanken behouden hunne tegenwoordige bevoegdheid, tot dat daarin door eene andere wet zal zijn voorzien.

90. In elk departement zal eene administrative regtbank belast zijn met het doen van uitspraak in geschilpunten van bestuur.

De leden van die regtbank zullen door den president der republiek worden benoemd, op eene lijst van kandidaten, door den algemeenen raad van het departement aangeboden.

91. Er is voor geheel Frankrijk een hoog administratief geregtshof, dat beslissen zal over alle geschilpunten van bestuur, en welks zamenstelling, bevoegdheid en regtsvordering bij de wet zullen geregeld worden.

De leden van de administratieve regtbank worden benoemd door den president der republiek, op eene lijst van kandidaten, door den staatsraad aangeboden.

Zij kunnen slechts door den president der republiek ontslagen worden, den staatsraad gehoord.

92. De leden van het hof van rekeningen worden op gelijke wijze benoemd en ontslagen.

93. De conflicten van attributie tusschen de administrative en de regterlijke magten worden beslecht door eene afzonderlijke regtbank van regters uit het hof van cassatie en de staatsraden, daartoe om de drie jaren, in gelijken getale, door hunne onderscheidene ligchamen aangewezen.

Voorzitter van die regtbank is de minister van justitie.

94. Het beroep tegen de beslissingen van het hof van rekeningen zal voor het regtsgebied der conflicten gebragt worden.

95. Een hoog geregtshof vonnist zonder hooger beroep noch voorziening in cassatie, in beschuldigingen door de nationale vergadering ingebragt, hetzij tegen hare eigene leden, hetzij tegen den president van de republiek of de ministers.

Het vonnist evenzeer alle personen, aangeklaagd wegens misdaden, aanslagen of zamenspanningen tegen de binnen- of buitenlandsche veiligheid van den staat.

Het kan niet gesaisisseerd worden dan krachtens een bevelschrift van de nationale vergadering, die de stad aanwijst, waar het hof zijne zittingen houden zal.

96. Het hoog geregtshof bestaat uit regters en gezworenen.

De regters, ten getale van vijf, worden bij geheime stemming benoemd door het hof van cassatie en uit deszelfs boezem. Zij kiezen hun' voorzitter.

De magistraten, die de betrekkingen van het openbaar ministerie vervullen, worden door den president der republiek aangewezen, en, ingeval dat deze mogt beschuldigd zijn, door de nationale vergadering.

De gezworenen worden uit de leden van de algemeene raden der departementen gekozen.

97. Indien de zamenstelling van het hoog geregtshof door een bevelschrift van de wetgevende vergadering is gelast, dan trekt de voorzitter van de regtbank, die in de hoofdplaats van elk departement zitting heeft, bij het lot, in openbare zitting, den naam van een lid van den algemeenen raad.

98. Indien er op den voor het vonnis bepaalden dag, minder dan zestig gezworenen tegenwoordig zijn, dan zal het getal worden aangevuld door plaatsvervangende gezworenen, die door den voorzitter van het hoog geregtshof bij het lot getrokken worden uit de leden van den algemeenen raad van het departement, waar het hof zitting zal houden.

99. De gezworenen, die geen geldige reden van verschooning hebben ingebragt, zullen worden veroordeeld tot eene gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden en eene geldboete van 50 tot 10,000 franken.

100. De beschuldigde en het openbaar ministerie hebben het regt van wraking, zoo als in gewone zaken, maar toch altijd zoodanig, dat de gezworenen bij uitspraak vier en twintig stemmen tellen.

101. Het schuldig kan door de gezworenen, niet dan bij meerderheid van twee derden der stemmen worden uitgesproken.

102. In alle gevallen van verantwoordelijkheid der ministers of van alle andere ambtenaren der regering, kan de nationale vergadering, naar de omstandigheden, den beklaagden beambte verwijzen hetzij voor het hoog geregtshof, hetzij voor de gewone regtbanken, hetzij voor den staatsraad.

103. De staatsraad kan de straf van interdictie van openbare betrekkingen, slechts uitspreken voor ten hoogste vijf jaren.

104. Elk arrest van den staatsraad, waarbij die straf wordt opgelegd, moet ten minste met twee derden der stemmen worden gewezen.

105. De debatten zijn openbaar.

106. De nationale vergadering en de president van de republiek kunnen, in elk geval, het onderzoek der handelingen van ieder beambte, behalve den president der republiek, opdragen aan den Staatsraad, wiens berigt openbaar zal worden gemaakt.

107. De president der republiek is niet in regten te betrekken dan voor het hoog geregtshof, op de beschuldiging door de nationale vergadering ingebragt, wegens misdaden en misdrijven bij de wet voorzien.

ZEVENDE HOOFDSTUK. — *Van de gewapende magt.*

108. De gewapende magt is ingesteld om den Staat tegen de vijanden van buiten te verdedigen, en om van binnen de handhaving van de orde en de uitvoering der wetten te verzekeren.

Zij bestaat uit de nationale garde en het krijgsvolk te land en te water.

109. Ieder Franschman, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen, is in persoon tot de krijgsdienst en die van de nationale garde verpligt.

De plaatsvervanging is verboden.

110. De nationale garde bestaat uit alle burgers in staat om de wapenen te dragen, die geen deel van het leger in werkelijke dienst uitmaken.

Zij zijn, in die hoedanigheid, onderworpen aan eene bij de wet bepaalde zamenstelling, waarvan de regtstreeksche en algemeene verkiezing de grondslag zal zijn.

111. Bijzondere wetten regelen de wijze van inlijving in de magt te land en te water, den duur van de dienst, de krijgstucht, de vormen der regtspraak en den aard der straffen.

112. De gewapende magt is uit haren aard gehoorzaam.

Geen gewapend korps kan raadplegen.

113. De gewapende magt, gebezigd om de orde van binnen te handhaven, handelt slechts op de opeisching van de gevestigde magten, volgens de regelen, door de wetgevende magt vast te stellen.

114. Geene vreemde krijgsbende mag, zonder voorafgaand verlof van de nationale vergadering, op Fransch grondgebied gebragt worden.

HOOFDSTUK VIII. — *Regts-waarborging.*

115. De doodstraf is, in het staatkundige, afgeschaft.

116. De verbeurdverklaring van goederen kan nimmer meer ingevoerd worden.

117. Geene slavernij op Fransch grondgebied.

118. De drukpers kan, in geen geval, aan de censuur worden onderworpen.

119. Alle burgers hebben de vrijheid om te drukken of te laten drukken, behoudens de waarborgen aan de regten der maatschappij of der bijzondere personen.

120. De kennisname van misdrijven, door middel der drukpers, of door eenig ander middel van openbaarmaking begaan, behoort uitsluitend aan de gezworenen.

121. Het gezworen-gerigt alleen beslist over de vergoeding wegens vergrijpen of misbruiken der drukpers.

122. Alle misdrijven in het staatkundige behooren tot de uitsluitende bevoegdheid van de gezworenen.

123. Ieder belijdt vrijelijk zijne godsdienst en ontvangt, in de uitoefening van zijne eeredienst, eene regtvaardige bescherming.

De leeraars der bij de wet erkende kerkgenootschappen hebben regt op eene bezoldiging van staatswege.

124. De vrijheid van onderwijs wordt onder den waarborg der wetten en het toezigt van den Staat uitgeoefend.

Dat toezigt strekt zich uit tot alle inrigtingen van onderwijs en opvoeding, geen uitgezonderd.

125. De woning van ieder burger is eene onschendbare toevlugt. Daarin mag niet ingedrongen worden dan volgens de vormen en in de gevallen, bij de wet bepaald.

126. Niemand kan aan zijnen natuurlijken regter worden onttrokken. Geene buitengewone commissien of regtbanken, onder welken naam of aard hoe ook genaamd.

127. Niemand kan in hechtenis genomen of gehouden worden dan volgens de bepalingen der wet.

128. Alle de eigendommen zijn onschendbaar.

Niettemin kan de Staat de opoffering van een eigendom eischen, ter zake van algemeen nut, wettig verklaard, en behoudens eene billijke en voorafgaande schadevergoeding.

129. Elke belasting wordt voor gemeenschappelijk belang opgelegd. Ieder burger draagt daarin naar zijne vermogens en fortuin bij.

130. Geene belasting kan geheven worden dan krachtens eene wet.

131. De directe belasting wordt slechts voor een jaar bewilligd. De indirecte belastingen kunnen voor verscheidene jaren worden bewilligd.

132. De wezenlijke waarborgen voor den arbeid zijn: de vrijheid zelve van den arbeid, de vrijwillige vereeniging, de gelijkheid van betrekkingen tusschen meester en werkman, het kosteloos onderwijs, de opleiding tot beroepen, de instellingen van voorzorg en crediet, en de daarstelling door den staat van groote werken van openbaar nut, bestemd om, in tijden van stilstand, de ongebezigde handen te gebruiken.

133. De staatsregeling waarborgt de staatsschuld.

134. Het legioen van eer wordt behouden.

De statuten zullen herzien en in overeenstemming gebragt worden met het democratisch en republikeinsch beginsel.

135. Het grondgebied van Algerie en der kolonien wordt verklaard te zijn Fransch grondgebied, doch zal door bijzondere wetten worden geregeerd.

NEGENDE HOOFDSTUK. — *Over de herziening der staatsregeling.*

136. Het volk heeft altijd het regt om zijne staatsregeling te veranderen of te wijzigen.

Indien, bij het einde van een zittingtijd, de nationale vergadering den wensch te kennen geeft, dat de staatsregeling in haar geheel of gedeeltelijk moge herzien worden, dan wordt daartoe op de volgende wijze overgegaan:

De door de vergadering uitgedrukte wensch zal niet in een bepaald besluit veranderd worden, dan na drie opvolgende beraadslagingen, elk na eene maand tusschentijds en met drie vierden der stemmen.

De vergadering tot herziening zal slechts voor twee maanden worden benoemd; zij zal zich uitsluitend met de herziening, waartoe zij is bijeengeroepen, hebben bezig te houden.

Niettemin kan zij, in gevallen van dringenden spoed, in de behoefte aan wetgeving voorzien.

TIENDE HOOFDSTUK. — *Transitoire bepalingen.*

137. De bestaande wetboeken, wetten en verordeningen blijven van kracht, tot dat er wettiglijk in zal worden voorzien.

138. Alle thans bestaande overheden, blijven in werking, tot dat de haar betreffende organieke wetten uitgevaardigd zijn.

139. De wet op de zamenstelling van de regterlijke magt zal de bijzondere wijze van benoeming bepalen voor de eerste zamenstelling van de nieuwe regtbanken.

Als de hoofdbepaling in dit ontwerp wordt beschouwd de benoeming van een president voor vier jaren; in dat opzigt nadert het de staatsregeling der Vereenigde Staten.

De onafzetbaarheid der leden van de regterlijke magt, waarop het voorloopig bewind zoo noodlottig inbreuk had gemaakt, is hersteld; de plaatsvervanging voor het leger is afgeschaft; de staatsschuld is erkend; alle leeraars der godsdienst hebben op bezoldiging aanspraak.

— De heer *Pasquier*, voormalig geneesheer des Konings, is naar Londen ontboden, om zijnen bijstand te verleenen aan den prins *van Joinville*, die ernstig aan eene leverziekte moet lijden.

— Niettegenstaande al hetgeen gezegd was nopens eene aftreding der leden van het uitvoerig bewind en van eene wijziging in het ministerie, verneemt men deswege niets naders. Het blijkt vooralsnog integendeel, dat beiden aan het bestuur blijven.

— De onlusten zijn in Frankrijk thans weder veelal gestild, behalve in La Creuse.

LAATSTE BERIGTEN.

Het Noorden. — Den 18 vertrekt generaal *Wrangel* met zijn geheelen staf uit Flensburg naar het Noorden. Men ziet binnen weinige dagen weder belangrijke gebeurtenissen te gemoet.

Pruissen. — De baron *v. Schleinitz* is tot minister van buitenlandsche zaken benoemd.

— Men wil dat de regering bedacht is het ontwerp van staatsregeling te wijzigen. Het ontwerp van adres der Kamer is thans bekend. Het dringt op de eenheid van Duitschland aan.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.